Se spune despre ea, în toate scrierile vechi că ar fi fost botezată de Iisus, *Îngerul Pământului*, argila roşie mocirloasă, noroiul argilos putând să tragă durerile, umflăturile, să îndrepte oasele, să omoare tumorile. Se pare că adevărul acesta este: puterile argilei țin aproape de miracol, de minune, de incredibil. Talentele ei multiple o fac să fie utilizată în cele mai diverse suferințe şi afecțiuni. Rezultatele obținute sunt de multe ori incredibile, iar o boală vindecată cu ajutorul argilei rareori îşi mai poate arăta colții. Argila a fost un medicament de prim rang în Antichitate, în Renaştere şi devine, azi, un *Medicament Natural al Viitorului*.

Multă sănătate de la ÎNGERUL PĂMÂNTULUI!

îngerul pământului

EDITURA VENUS

ISBN 973-9024-41-6

A. GORIS A. LIOT P. GORIS

ARGILA

îngerul pământului

Coperta de SERGIU GEORGESCU

Printed in Romania

grupul drago print

fed print sa O societate Butan Gas

B-dul Tudor Vladimirescu, nr. 31, sector 5, București, ROMÂNIA
Telefon: 335.93.18; 335.97.47
Fax: 337.33.77

SĂ FACEM CUNOȘTIINȚĂ

Toți știm cum arată, dar foarte puțini dintre noi s-au gândit vreodată că, aidoma unei legume, ori a unui fruct sau, ca și plantele medicinale, argila este un **medicament natural atotputernic.**

La fel ca și plantele ce cresc pe ea și se îmbogățesc în tot felul de substanțe dătătoare de sănătate, pe care le absorb din ea, argila conține numeroase minerale și oligoelemente, în cantități apreciabile.

Utilizarea ei pentru tratamentul multor afecțiuni este foarte veche, de la începuturile lumii, am putea spune. Nu știm de ce, acum, toate puterile ei tămăduitoare au fost uitate. Și este cu atât mai de mirare cu cât, de-a lungul secolelor, civilizația umană a beneficiat din plin de eficiența terapeutică a argilei, o multitudine de boli, deseori foarte grave, fiind vindecate doar cu ajutorul ei.

Este un regenerator fizic deosebit de puternic, acționează ca remineralizant–forte asupra corpului uman, are capacitatea de a reechilibra metabolismul și funcțiile organismului, în general, este un agent antitoxic de excepție.

Toate aceste proprietăți erau bine cunoscute și eficient exploatate încă din Antichitate!

Nu este mai puțin adevărat că, așa cum s-a întâmplat și în alte domenii, nu puține din lucrările efectuate și scrise, asupra argilei... s-au pierdut! Așa, de pildă, cercetările arheologice contemporane ne-au dezvăluit faptul că egiptenii utilizau argila – datorită proprietăților ei anti-

septice –, la mumificarea cadavrelor. Dar cum făceau acest lucru, nu se știe exact.

Într-una din lucrările sale Zimmermann afirma: „... celor bolnavi, care veneau să-i arate lui Iisus diformitățile ce le aveau, ori membrele, umflate, noduroase... acesta îi îndrepta spre un anume loc de pe malul fluviului, unde se afla un nămol încălzit de razele soarelui." Și Iisus adăuga: „Băgați-vă picioarele în acest nămol, într-atât încât îmbrățișarea *Îngerului Pământului* să poată trage din oasele voastre toate otrăvurile și toată suferința ce le roade. Și atunci veți vedea cum Satana și durerile voastre vor fi alungate de îmbrățișarea *Îngerului Pământului*. Și îngroșările oaselor voastre vor dispărea, și membrele voastre se vor îndrepta, și veți fi eliberați de toate durerile."

Dar textele respective nu spun dacă era vorba de mâini ori de picioare, sau de amândouă, nu spun de ce boală era vorba și nici care au fost rezultatele exacte, gradul exact de însănătoșire, de vindecare, obținut cu acest ... tratament! Dacă ar fi să credem întrutotul spusele textului, ar însemna că, odată, de mult, de foarte mult timp, argila a avut niște virtuți de-a dreptul miraculoase, dar, pe care, de-a lungul timpului, le-a... pierdut. În orice caz, nici tumorile, nici marile diformități osoase nu se vindecă, azi, prin împachetări cu argilă! Ele sunt benefice numai ca tratament pentru calmarea durerilor, în debutul reumatismului sau al artrozei.

Dar..., întotdeauna există un „dar"!

Pe de altă parte, pe Terra există și în prezent populații tribale primitive, departe de orice lume civilizată, care nu au alte mijloace terapeutice, în afara argilei, pentru tratarea

afecțiunilor mai sus-amintite. Și, chiar de nu vă vine să credeți, pare-se că se și vindecă de cumplitele suferințe!

S-ar putea, așadar, ca eșecurile tratamentelor cu băi și cataplasme de argilă, aplicate în anumite leziuni osoase, să ni se datoreze nouă, oamenilor de azi, din lumea civilizată, tehnicizată, robotizată, electronizată, care trăim altfel, mâncăm altfel, muncim altfel..., ale căror structură internă, mod de reacție, chimisme, biochimisme s-au schimbat radical față de oamenii care au trăit acum două și trei milenii.

Așa încât este posibil ca reacțiile noastre, la anumite metode, substanțe, tehnici terapeutice, să se fi modificat în funcție de modalitățile noastre fiziologice, actuale, de răspuns la un nou medicament sau la un altul, foarte vechi dar de mult uitat, de mult neutilizat.

Așa se pare că s-a întâmplat și cu argila, pentru că toți marii medici ai tuturor timpurilor nu fac decât să o ridice în slăvi!

Dioscoride îi atribuia puteri extraordinare, Pliniu cel Bătrân, Galen, Avicenna, nu-i aduceau decât laude în toate scrierile lor. Ludovic al XIV lea, supranumit Regele Soare, mânca argilă, singura în stare să-i vindece hemoroizii dureroși și fisurile anale de care suferea. Marco Polo afirma că pelerinii ce veneau în orașul sfânt Niabar și se îmbolnăveau de febra „Q" se vindecau doar înghițând nițel „pământ roșu" de pe malul lacului aflat în vecinătatea orașului.

Dar și mai aproape de vremurile noastre au existat specialiști care au susținut și dovedit că argila este un remediu terapeutic de excepție.

Profesorul Strumpf, de la Universitatea din Berlin, prescria, în 1903, bolnavilor de holeră asiatică, argilă. Urmare a rezultatelor obţinute, librarul A. Just se face propagatorul acestei metode, publicând cărţi despre ea.

În timpul Primului Război Mondial, în muştarul destinat unor regimente franceze s-a adăugat şi puţină argilă. Rezultatul? Spre deosebire de celelalte unităţi, soldaţii acestor regimente nu s-au îmbolnăvit niciodată de dizenterie. Trupele ruseşti luau cu regularitate argila pe cale bucală.

În Africa, în America de Sud, în India, există multe sate în care argila este un „medicament“ la ordinea zilei.

Cura Kneipp utilizează în mod curent un amestec de argilă şi de oţet de vin pentru cataplasme şi împachetări.

În Germania şi în Elveţia împachetările cu argilă caldă, la nivelul toracelui, recomandate de anumiţi specialişti celor bolnavi, sunt o practică cunoscută, recunoscută şi utilizată frecvent. Împachetările pot dura ore în şir ori chiar o noapte întreagă, dacă este necesar.

Şi acestea sunt doar câteva dintre multele şi nebănuitele haruri pe care le are *Îngerul Pământului*.

PROPRIETĂŢILE ARGILEI

Laureatul Premiului Nobel pentru Medicină şi Fiziologie, vestitul medic Alexis Carrel, ca şi mulţi alţi oameni de ştiinţă, vorbea deseori despre „inteligenţa naturii“: „Ei bine, nu râdeţi, argila este, în mod sigur, dotată cu o atare calitate, dar această inteligenţă“ – după cum el însuşi scria – „nu poate fi explicată cu ajutorul conceptelor noastre medicale actuale“.

Să vedem, totuşi, prin ce se manifestă concret, „inteligenţa“ *Îngerului Pământului.*

- Argila este un **antiseptic** şi, ca şi toate celelate antiseptice naturale (în special, esenţele aromatice), nu are nici unul dintre „păcatele“ – ca s-o zicem pe-a dreaptă – multor antiseptice chimice obişnuite care, e adevărat, ucid microbii, dar, din păcate, odată cu ei rănesc, ori chiar distrug, şi celulele organismului nostru în care se „cuibăriseră“ respectivii microbi.
- Proprietăţile bactericide ale argilei sunt deosebit de bine puse în evidenţă în numeroase stări infecţioase: enterite, colite, colibaciloză, afecţiuni pulmonare, parazitoze intestinale.

Şi vă dăm un exemplu. O rană cu puroi, tratată cu argilă, se vindecă văzând cu ochii, cu o viteză de-a dreptul uimitoare. Puroiul este eliminat şi ţesutul este refăcut. La fel ca şi varza – există multiple asemănări între argilă şi varză în ceea ce priveşte „talentele“ lor „medicinale“– *Îngerul Pământului*, indiferent pe ce cale acţionează,

externă sau internă, „trage" supurația și, dezinfectând în totalitate, curăță organismul de toxine.

- Analizele efectuate, încă din 1928, de P. Laborde, profesor la Facultatea de Farmacie din Strassbourg, au stabilit categoric că argila utilizată în tratamente este **sterilă**, cu alte cuvinte **nu conține nici un microb**.
- Argila este **radioactivă**, concentrația ei fiind, de la caz la caz, între 0,3 până la 1,25 unități Mache.
- Este, de asemenea, și un **adsorbant** remarcabil. Decolorează cu ușurință cerneala ori albastrul de metilen, adsoarbe mirosurile urâte, fiind deosebit de eficientă în baie, la WC-uri, în bucătării, la ghenele de gunoi. Puterea ei adsorbantă este, se pare, cea care poate explica metoda extrem-orientală de conservare a ouălelor. Fiecare dintre noi cred că a auzit sau a citit despre „ouăle clocite", una din vestitele specialități culinare chineze. Ei bine, nici vorbă de ouă clocite, sunt pur și simplu ouă conservate în pământ argilos.
- Din aceeași putere adsorbantă își trage seva și o altă calitate a argilei, aceea de **antitoxic**. Experiențele de laborator pe animale au dovedit-o din plin. Dacă se dă o cantitate infimă de stricnină unor șoareci, aceștia mor aproape instantaneu. Dar dacă li se dă aceeași doză amestecată cu argilă, suportă otrava fără nici o problemă, ca și cum ar fi mâncat... o delicatesă!
- Argila este un **decolorant** și un **înălbitor** de marcă. Spălătoresele romane clăteau totdeauna albiturile în apă argiloasă.
- Analiza chimică a argilei verzi spune că ea prezintă:

  - siliciu, 49,10%
  - alumină, 14,61%
  - sescvioxid de fier, 5,65%
  - magnezie, 4,24%
  - oxizi alcalini, 3,08%
  - anhidridă titanică, 0,75%
  - apă (umiditate), 7,40%
  - pierdere la calcinare, 10,85%
- Ținând cont de o atare compoziție, argila se recomandă:
  - Datorită cantității de *siliciu*, în:
    - ateroscleroză
    - tuberculoză
    - bătrânețe
    - stări degenerative multiple
  - Importanța magneziului, fierului și calciului în terapeutică explică rolul curelor argiloase în:
    - astenie
    - demineralizare
    - stări canceroase
    - anemii.

SĂ ASCULTĂM DE SFATURILE *ÎNGERULUI PĂMÂNTULUI*

SUB CE FORMĂ ESTE UTILIZATĂ ARGILA ÎN TRATAMENTUL PE CALE EXTERNĂ

PASTA

Prepararea pastei de argilă este foarte uşoară. Se toarnă argila într-un vas de sticlă, lemn, porţelan, faianţă, niciodată într-unul de plastic ori de metal, şi-ncepem să o frecăm ca pe o cremă, adăugând atâta apă cât să fie uşoară frecarea, şi să ajungem să obţinem o pastă mult mai moale decât cea folosită în sculptură la realizarea mulajelor. Anumiţi specialişti recomandă să lăsăm argila acoperită cu apă să stea câteva ore, astfel ca să obţinem un noroi omogen.

CATAPLASME, COMPRESE, ÎMPACHETĂRI

Cataplasmele se fac groase de 0,5 cm până la 2 cm şi să fie ceva mai mari, mai „întinse" decât suprafaţa de piele pe care le aplicăm, pe care trebuie s-o acopere, pe care o „împachetăm".

În funcţie de caz, şi primele şi ultimele se aplică *reci*, *călduţe* ori *calde*.

Reci se pun pe regiuni inflamate ori în partea inferioară a abdomenului. Ele vor fi schimbate imediat ce se vor

încălzi (cam în 15-30 minute, maximum). Dacă senzaţia de frig este persistentă, se înlocuiesc aplicaţiile reci cu unele călduţe.

Călduţe ori **calde** se pun pe regiunea hepatică, rinichi, vezică, oase. Ele vor fi aplicate direct pe piele, doar la nevoie pe un tifon.

Există anumite afecţiuni – cele cardiace, contuziile, varicele – care solicită, mai mult sau mai puţin, la începutul tratamentului, aplicarea de *comprese* înainte de-a pune ***cataplasme*** ori a face o ***împachetare***.

Compresele se pregătesc făcând o apă argiloasă subţire (ori o mocirlă foarte limpede!) în care se înmoaie o bucată de pânză, se stoarce uşor şi se aplică pe piele.

Fixarea. În funcţie de zona afectată, atât *compresele* cât şi *cataplasmele* trebuie fixate. În general se utilizează o bandă Velpeau, o centură de flanelă, o faşă în T (pentru perineu), o bandă de contenţie fixată în jurul frunţii (pentru ceafă).

Durata aplicării procedurilor variază, în funcţie de caz, între una-trei ore şi o noapte întreagă. Dacă apar senzaţii neplăcute (frig, durere), se întrerupe procedura şi nu se mai reia decât după 12-24 de ore. Dacă o *cataplasmă* se usucă prea repede trebuie înlocuită cu o alta preparată pe loc.

Ritmul de aplicare variază în funcţie de afecţiunea tratată şi de reacţia bolnavului.

- ***Abces, diferite supuraţii***: aplicaţiile se schimbă iniţial din jumătate în jumătate de oră ori din oră în oră; pe măsură ce afecţiunea cedează, ritmul se poate stabiliza la fiecare oră şi jumătate, zi-noapte (dacă aşa e necesar); în

loc de *cataplasmă* ori *împachetare*, noaptea se poate pune şi numai o *compresă* cu apă argiloasă, care va fi schimbată o dată sau de două ori pe noapte.

- ***Regiunile lombare, abdomen, partea inferioară a pântecelui, regiunea hepatică:*** deoarece procedurile făcute în toate aceste regiuni pot provoca reacţii mai mult sau mai puţin puternice, este de preferat să se aplice doar o *cataplasmă* pe zi, pe care o lăsăm să stea între două şi patru ore; există cazuri în care, totuşi, *împachetarea* poate fi menţinută şi o noapte.

Numărul procedurilor este strict limitat la una singură, o dată. Nu se fac, sub nici un motiv, mai multe aplicaţii simultan. De pildă, dacă este nevoie să punem cataplasme şi în regiunea plămânilor şi în zona inghinală, între ele se va respecta cu stricteţe un interval de două-patru ore.

Contraindicaţii: în timpul ciclului menstrual nu se vor face nici un fel de proceduri cu argilă.

Recomandări obligatorii:

- După fiecare aplicare, argila utilizată se aruncă pentru că este plină de toate toxinele pe care le-a extras din organism, deci este foarte toxică. Pânza, faşa, tifonul care au fost utilizate se fierb.
- După ce scoatem *compresa* ori *cataplasma*, sau *împachetarea*, pielea trebuie curăţată bine de toate resturile de argilă, iar dacă tot mai rămân, particule foarte aderente de piele se spală cu apă rece ori călduţă.
- Înainte de orice cură externă de argilă, ori concomitent cu ea, trebuie făcut un tratament dezintoxicant intern cu fitoaromaterapie, suc de lămâie, laxative uşoare, argilă pe gură, alimentaţie sănătoasă, atoxică.

• O dată începută, cura de argilă nu poate fi întreruptă decât în cazuri excepţionale, ea trebuind urmată până când se obţin rezultatele dorite. Cura declanşează un ansamblu de procese succesive – drenaj, revitalizare –, iar oprirea acestora în plina lor desfăşurare poate fi nefastă. Chiar la începutul curei se poate observa, ca de altfel în marea majoritate a tuturor celorlalte cure de acelaşi gen (aşa-numitele cure active), o agravare aparentă a afecţiunii pentru a cărei vindecare se face cura (mărirea unui ulcer, a unei plăgi atone, revenirea temporară a durerilor reumatismale, ori înteţirea lor, sau intensificarea ş.a.).

• Se va începe, întotdeauna, prin utilizarea unor straturi subţiri de argilă, de 0,5 cm, puţin întinse şi care vor fi lăsate pe piele maximum, două ore. Progresiv se ajunge la aplicaţii de 2 cm grosime, de întindere mare şi care vor fi lăsate şi o noapte, întreagă. Bineînţeles, numai dacă şi bolnavul suportă!

PUDRA ŞI PUDRAJELE

Poate fi folosită pe post de talc, atât la copilul mic cât şi la cei mari ori adulţi. Fie că este utilizat pe răni, fie pe rosături, ***pudrajul cu argilă*** are acţiune antiseptică şi cicatrizantă. De asemenea, rezultate similare se obţin şi dacă e vorba de fisuri, crăpături, eczeme, ulcere, anume eriteme.

MASCĂ DE FRUMUSEŢE

Măştile de întreţinere a tenului existente în comerţ au, de multe ori, argilă. Dar este mult mai economic, mai simplu şi mai eficient dacă din argilă şi pudră, amestecate cu un dizolvant – format din pe jumătate din suc de castraveţi, ori de roşii, sau de struguri şi pe jumătate din apă – facem o pastă pe care o întindem, într-un strat subţire, pe faţă şi pe gât. O lăsăm să stea până se usucă (cam 15-30 de minute, în general). O îndepărtăm spălându-ne cu apă caldă. Se face săptămânal. Masca are deosebită eficienţă şi în caz de acnee, erupţii ale feţei, cuperoză, riduri.

CREMA

Se amestecă *pudra de argilă* cu untdelemn de măsline şi rezultă o ***cremă emolientă,*** la fel de eficientă ca şi *masca de argilă* şi în aceleaşi cazuri ca şi ea.

SPĂLĂTURI ŞI INSTILAŢII VAGINALE

La un litru de apă se pun trei până la patru linguri de supă cu argilă. Apa să fie călduţă. Se recomandă în caz de metrite, colite, rectite, leucoree (poală albă), parazitoze intestinale.

BĂI DE NĂMOL ARGILOS, PARŢIALE SAU TOTALE

Se prepară un nămol de argilă atât cât să umple o chiuvetă sau un lighean. Baia poate fi utilizată de mai multe ori, de fiecare dată completând cada cu apa caldă necesară. Băile durează, inițial cinci-zece minute, ajungându-se la 15-20 de minute. Se fac o zi da o zi nu, ori de două ori pe săptămână, timp de o lună. Dacă este necesar, se pot repeta după o pauză de trei săptămâni. Ele sunt indicate în special în artritism, afecțiuni reumatismale sau osoase, anemie. Băi parțiale (locale) se vor face când suferim de reumatism la mâini ori la picioare. Este foarte bine ca ***băile cu argilă*** să fie combinate cu apă sărată cu sare de mare.

CUM ESTE UTILIZATĂ ARGILA ÎN TRATAMENTUL PE CALE INTERNĂ

De foarte mult timp argila face parte din compoziția multor preparate farmaceutice, este mai ușor de luat decât multe alte pulberi medicinale, iar indicațiile ei terapeutice sunt mult mai variate decât a multor altor medicamente.

E foarte important să găsim o argilă cât mai curată, fără impurități, fără nisip, fără să fie amestecată cu nu știu ce produse medicamentoase. La pipăit trebuie să fie untoasă, grasă, mătăsoasă. Aveți grijă să nu fie cumva o argilă arsă! În ceea ce privește culoarea, argila este verde, albă, galbenă, roșie. Dacă faceți câteva testări cu fiecare dintre ele, veți putea stabili cu ușurință care este „culoarea" mai activă pentru afecțiunia dumneavoastră. În general, se recomandă argila din regiunea unde trăiești.

Doza zilnică obișnuită este de o linguriță la trei sferturi de pahar cu apă (o jumătate de linguriță pentru copiii sub 12 ani). Se pare că este mai bine să începeți prin a bea, timp de patru-cinci zile, doar apă argiloasă. Dar există și afecțiuni, cum sunt dizenteria, anemia, tuberculoza, unele maladii gastro-intestinale, pentru care cura trebuie să-nceapă, din contră, direct, brutal, masiv, cu două-trei lingurițe de argilă zilnic.

Argila se prepară de seara, se pune cantitatea respectivă în apă, se lasă toată noaptea, iar dimineața se bea

paharul, după ce s-a amestecat bine lichidul. Dar argila poate fi luată şi la culcare, ori cu o jumătate de oră înainte de una din mesele principale.

În caz că apare constipaţia, micşoraţi cantitatea de argilă, măriţi-o pe cea de apă şi beţi întreaga doză în două sau trei reprize, cu o jumătate de oră înainte de a mânca.

Şi dacă, totuşi, constipaţia persistă, trebuie să întrerupeţi cura de argilă pe gură timp de zece până la 15 zile.

Copiilor care nu pot, într-adevăr, să înghită soluţia de argilă, li se pot prepara mici bombiţe de argilă cu o infuzie aromatică (muguri de pin, eucalipt, cimbru, mentă). Sugând „bomboanele", rezultatul va fi similar.

De altfel, dacă e vorba de gingivite, stomatite, puroi alveolar, angine, răceli, se recomandă tocmai o asemenea modalitate de-a lua argila: sugeţi bucăţele mici din ea.

În ceea ce priveşte ritmicitatea curelor, părerile specialiştilor nu diferă mult. Marea lor majoritate recomandă o cură „de atac", ce durează trei săptămâni fără întrerupere, apoi, fie zece zile pe lună, fie o săptămână şi două pauză.

Paralel cu o cură de argilă se recomandă o alimentaţie fără grăsimi şi un regim hidric foarte bogat, mai ales între mese, băuturile fiind apă, ceaiuri, citronade.

În caz de epidemii, apa poate fi sterilizată cu ajutorul argilei, datorită tocmai proprietăţilor ei, pe care le-am detaliat în paginile anterioare: faptul că e antiseptică, bactericidă şi adsorbantă explică fără dubiu capacitatea ei sterilizatoare.

În intestin, argila absoarbe gazele şi toxinele. De-aceea se administrează îndeosebi bolnavilor atinşi de boli contagioase. În cazul afecţiunilor tubului digestiv, tratamentul argilos este superior multor altora ca urmare a proprietăţilor sale cicatrizante, purifiante, reconstructoare (ulcere, cancere, dizenterii, colite, enterite).

Nou-născuţii ce au diaree vor reacţiona benefic la câteva linguriţe de argilă, administrate zilnic. Dar şi constipaţia poate beneficia – paradoxal, nu? – de un acelaş tratament.

Datorită proprietăţilor ei polivalente, ingestia de argilă îşi are, în aceeaşi măsură, rostul şi în anemii, limfatisme, furunculoză, şi asta deoarece ea curăţă sângele şi întreg organismul, neutralizează toxinele, aduce în mediul intern şi celulelor anumite elemente indispensabile vitalităţii şi capacităţii lor de apărare împotriva infecţiilor: siliciu, aluminiu, fier, calciu, sodiu, potasiu, magneziu.

Argila stimulează organele deficitare şi – aidoma oligoelementelor ce se găsesc din plin în ea – pare să acţioneze de multe ori şi numai datorită faptului că este prezentă, neavând importanţă în ce cantitate este prezentă!

Are o influenţă evidentă asupra glandelor endocrine, putând să fie, deopotrivă, când excitantă când moderatoare a activităţii acestora, în funcţie de dereglajele hormonale de care suferiţi.

CE BOLI POT FI TRATATE DE *ÎNGERUL PĂMÂNTULUI*

ABCES (şi: adenite, antrax, furuncul, panariţiu)

În urma unei infecţii, în ţesuturi sau chiar în organe poate apărea o „umflătură cu puroi", situată într-o cavitate închisă. Puroiul este format din resturi de celule, microbi, globule albe care încearcă să distrugă microbii, uneori şi sânge. Acesta este abcesul. El poate fi localizat la suprafaţă sau în profunzime, poate fi acut, subacut sau cronic, poate fi provocat de diferiţi microbi. Indiferent de toate acestea, evoluţia este aceeaşi: când s-a strâns suficient puroi, fie se sparge (dacă este sub piele), fie formează un canal (se fistulizează), iar puroiul este eliminat în exterior. După cât de rapid colectează, abcesul este „cald" şi „rece". Pentru piele este caracteristic abcesul cald, iar locul unde s-a format este roşu, fierbinte, umflat şi durearea este sub forma unui zvâcnet (pulsatilă). Există şi abcese reci, superficiale, în care umflătura aproape nu se vede, nu doare, pielea de deasupra fiind subţire şi albicioasă.

- **Cataplasme** groase, ţinute cam o oră. Dacă aveţi senzaţia că „vă este frig", înlocuiţi-o, mai repede de un ceas, cu alta nouă. Se pun patru până la şase cataplasme zilnic, ori, dacă utilizăm şi alte remedii naturale, se alternează de două-trei ori argila cu celelalte tratamente.
- Alternativ, **cataplasme calde de ceapă coaptă,** care se ţin şi ele preţ de o oră.
- Alternativ, **frunze de varză.**
- Alternativ, **comprese** înmuiate într-un amestec de esenţe naturale aromatice.

Tratamentul se face timp de câteva zile, până când supuraţia dispare.

ABCES DENTAR

- **Cataplasme** cu argilă pe obraz, schimbate din două în două ore.
- **Consult stomatologic** obligatoriu.

ACNEE

Este o boală de piele, o erupție cutanată, ale cărei manifestări sunt cunoscute sub numele popular de „coşuri". Cea mai des întâlnită şi cea mai obişnuită este acneea juvenilă (acneea tinerilor, acneea vulgară). Apariția ei se datorează multor cauze. În primul rând, unor tulburări hormonale greu de corectat, destul de puțin cunoscute, care se restabilesc odată cu vârsta. La tinere, puseele de acnee mai apar şi înaintea ciclului menstrual. La băieți este abundentă şi persistentă în mai tot timpul pubertății. Dispare mai întotdeauna după treizeci de ani şi, în mod sigur, odată cu prima sarcină, la femei. În al doilea rând, starea organelor de digestie joacă un rol important. Regimul alimentar trebuie corijat, mâncărurile grase (grăsimile animale, în general), condimentele iuți, dulciurile „grase" (ciocolata, cacao, cremele cu unt), alunele, cafeaua, alcoolurile tari fiind interzise. Se recomandă fructe, legume, salate, verdețuri, brânzeturi nefermentate, lapte, pâine integrală. Acneea se localizează mai ales pe față, dar se poate întinde şi pe umeri, spate, piept. Ce sunt aceste „coşuri" – aşa cum le spunnem cu toții? Ele sunt nişte leziuni dermatologice reprezentate prin comedoane (puncte negre), chisturi cornoase (aglomerări de celule din stratul cornos al pielii, dispuse concentric), papule (umflături roşiatice), pustule (băşicuțe cu lichid). Poate apărea sau predomina doar una

dintre ele, sau pot exista toate la un loc, depinde de forma de acnee. Pot fi în număr foarte mare, iar dacă este vorba de pustule, cicatricile lăsate sunt oribile.

- **Apă argiloasă** sau **noroi argilos** aplicat de două-trei ori săptămânal. Se lasă să se usuce timp de 20 de minute. Se spală apoi cu apă, ori cu apă de trandafiri, şi se şterge fața cu suc de lămâie.
- Zilnic, dimineața, **argilă luată pe gură.**

ADENITE

Denumire generică pentru orice afecțiune a ganglionilor limfatici, caracterizată prin creşterea în volum a acestora.

Pentru tratament vezi ABCES.

AEROFAGIE

Înghițire de aer care se acumulează în stomac presând prin dilatația acestuia, pe diafragmă şi inimă şi cauzând dureri atât în abdomen, cât şi în inimă; survine mai ales la fumători care înghit aer cu fum sau la băutorii de sifon. E mai mult un simptom decât o boală şi survine mai ales la oamenii nervoşi.

Pentru tratament vezi ULCER GASTRIC.

AFECȚIUNI CARDIACE (de tipul: **inima slăbită, palpitații)**

Sunt boli ale inimii care produc o slăbiciune a acesteia, care se face simțită prin randamentul ei scăzut în actul de pompare a sângelui. Cauzele pot fi: hipertrofia muşchiului cardiac, hipertensiunea arterială, bronşitele cronice, tulbu-

rările de ritm cardiac şi boli de metabolism (obezitate, astenie, diabet, carenţă de potasiu, alcoolism etc.). Când apare o slăbiciune a inimii fără a fi depistate modificări organice, cauza principală trebuie căutată în stress. O supra-solicitate cardiacă este sesizată prin simptome din cele mai diferite: greutate în respiraţie (dispnee) în timpul unor eforturi fizice, ameţeli, puls crescut, faţa şi buzele se colorează spre albastru, zona gleznelor se umflă îndeosebi seara, senzaţii de urinare mai frecventă în timpul nopţii, accese de tuse uscată.

- Înainte de toate, **consultaţi un cardiolog.**
- **Comprese cu apă argiloasă,** la 18^0–20^0 C, ţinute, iniţial, doar o jumătate de oră, apoi, cam după trei-patru zile, între una şi două ore. Se pun pe regiunea inimii depăşind uşor înspre dreapta şi în jos regiunea cardiacă.
- **Cataplasme cu argilă,** subţiri – cam de 0,5 cm – şi călduţă. Se pun numai dacă veţi suporta bine compresele şi numai după ce aţi pus acele comprese timp de opt-zece zile. Iniţial cataplasmele vor fi ţinute una-două ore. Dacă sunt bine tolerate se pot lăsa, după trei-patru zile, cam şase până la opt ore.

AFECŢIUNI NERVOASE (de tipul: **convulsii, coree, epilepsie, nervozitate, paralizie, spasme, ticuri**)

- **Cataplasme cu argilă** pe ceafă, pe coloana vertrebală şi în regiunea pelviană (partea de jos a abdomenului).
- **Fricţii cu argilă** ale membrelor şi ale coloanei vertebale.
- **Argilă pe gură:** o linguriţă într-o jumătate de pahar cu apă, zilnic, timp de 10-20 zile.

- **Consultaţia medicală** necesară.

ALBUMINURIE

Prezenţă a substanţelor proteice în urină, albuminuria renală se datoreşte unei boli de rinichi (nefrite), dar se întâlneşte şi în boli bacteriene sau virale (scarlatină, difterie, reumatism grav, gripă), când este însoţită şi de febră; de asemenea apare în infecţii, intoxicaţii. Albuminuria funcţională apare la sportivi, după supraefort şi oboseală, precum şi în boli digestive (supraalimentaţie proteică).

Pentru tratament vezi RINICHI.

ANEMIE

Boală produsă de scăderea numărului de globule roşii sau a încărcării lor cu hemoglobină. Ca urmare, scade cantitatea de oxigen pe care o transportă sângele la ţesuturi şi se produc tulburări generale (paliditate, slăbiciune generală, adinamie). Apare în urma unor hemoragii externe mari şi interne (ulcere grave) sau în boli în care distrugerea (hemoliza) globulelor roşii este exagerată. Producerea globulelor roşii este deficitară în urma unei lipse de fier sau de vitamine (anemie pernicioasă) a organismului. Există şi cazuri când anemia este urmarea unei funcţii deficitare a măduvii hematogene.

Pentru tratament vezi OBOSEALĂ GENERALĂ.

ANGINĂ (şi: laringită)

Inflamaţia acută a faringelui este rareori generalizată în

întreaga cavitate a acestuia şi, de cele mai multe ori se localizează la nivelul amigdalelor.

Cauzele şi consecițele anginelor. Fiind „un răspuns", o reacție la „agresiunea" unui germen patogen, fie el microb sau virus, angina se manifestă prin: dureri spontane, exagerate, la înghițire (disfagie) şi un complex de semne (simptome) specifice unei stări infecțioase, semne ce diferă în funcție de tipul infecției şi de vechimea ei. Dar mai presus de toate, ceea ce face să fie extrem de periculoase dacă sunt lăsate să evolueze în voie, este că anginele pot genera infecții de focar - nefrite, reumatisme, tulburări oculare - infecții generalizate - septicemii - şi stări metastatice. Germenii cei mai des întâlniți în angine sunt streptococul hemolotic şi virusurile.

Au fost diferențiate trei grupe mari de angine:

– Anginele roşii, sau aşa-numitele angine fără exudat care pot fi:

- Angina roşie centrală, cea mai frecventă, fiind epidemică, contagioasă, datorată virusului gripal ori altor virusuri localizate în organe vecine faringelui, sau streptococului, stafilococului, pneumococului. Se manifestă prin febră mare, dureri de cap, greutate la înghițire. Amigdalele sunt roşii, ganglionii gâtului sunt măriți şi dureroşi la atingere. Cea mai frecventă complicație este nefrita streptococică şi otitele.

- Anginele din bolile eruptive ale copilăriei, cum sunt rubeola, scarlatina, rujeola, constituie un semn major al acestor afecțiuni.

- Angina streptococică din reumatismul acut este un caz particular, fiind precedată de câteva zile în care există manifestări reumatice articulare ori suferințe cardiace, apoi

instalându-se o amigdalită generalizată, urâtă, cu vomă şi dureri de cap.

– Anginele albe, cu un exudat sub formă de depozite grunjoase alburii ori ca false membrane.

- Angina difterică, produsă de bacilul difteric, membranele nu sunt false, sunt adevărate şi aderente, groase şi pot produce aşa-numitul crup difteric (astuparea fundului gâtului, urmată de sufocare). Se tratează cu ser antidifteric.

- Anginele albe, eritemato-pultacee şi pseudo-membranoase. Primele sunt asemănătoare cu cele roşii, dar pe amigdala umflată apare un depozit cremos, alb-cenuşiu, uşor de îndepărtat prin ştergerea cu un tampon de vată. A doua categorie, pseudomembranoase, exudatul imită membranele, strâns lipite de amigdale şi mucoase. Bolnavul are febră, dureri în gât, ganglionii cervicali şi submaxilari măriți şi dureroşi.

- Angina herpetică. Boala începe brusc, prin frisoane, febră mare, dureri violente în gât, iar pe mucoasa faringiană şi pe cea a obrajilor apar pete albicioase înconjurate de o zonă roşiatică.

– Anginele ulceroase, în care pe mucoasa faringiană şi/sau pe țesutul amigdalian apar ulcerații.

- Angina Vincent apariția unei ulcerații doar pe o singură amigdală.

- Angina Duguet apare o ulcerație ovalară pe unul sau pe ambii pilieri ai vălului palatin şi este un semn de diagnostic pentru febra tifoidă.

- Anginele din bolile de sânge apar în mononucleoză infecțioasă, agranulocitoză, leucoză, leucemie.

- Angina Ludwig este datorată unui flegmon al gurii ce duce la deformarea gâtului, febră mare şi dureri pulsatorii foarte violente.

- **Cataplasme cu argilă** la gât, de două-trei ori zilnic, ţinute câte două ore.
- **Gargarisme cu apă sărată.**
- **Gargarisme cu apă argiloasă.**
- **Gargarisme cu apă cu lămâie.**
- **Gargarisme cu un decoct din frunze de turiţă mare**

Toate gargarismele se amestecă într-un melanj de esenţe aromatice naturale, diluat în apă călduţă.

ANTRAX

Antraxul este o boală infecto-contagioasă provocată de pătrunderea în organism, pe cale cutanată, digestivă sau pulmonară, a sporilor de bacili antrax sau cărbunoşi. Forma cutanată (pustulă malignă) apare ca o crustă negricioasă înconjurată de vezicule (bubă neagră) la cei ce manipulează animale moarte de această boală (măcelari, veterinari, pielari). Consumul cărnii acestor animale produce forma intestinală a bolii, iar aspiraţia sporilor produce pneumonia cărbunoasă (boala colectorilor de zdrenţe).

Pentru tratament vezi ABCES.

ARSURI

Arsurile pot fi de soare sau prin atingerea de obiecte fierbinţi ori opărirea cu apă clocotită. Şi unele şi celelalte se manifestă prin înroşirea pielii, usturimi puternice, formarea de băşici, zemuirea şi spargerea lor, desfacerea pielii în fâşii-fâşii (cojirea, descuamarea, formarea de

lambouri). Durerea locală este mult mai mare atunci când te opăreşti sau te-frigi. În schimb, în cazul insolaţiilor puternice, mâncărimile persistă mult timp după ce ne „cojim". În ambele cazuri, dacă suprafaţa arsa este mare, starea generală este proastă, apar febră, dureri de cap, ameţeală, vomă, dureri musculare, leşin. Expunerea excesivă la soare este dăunătoare, arsurile repetate de soare pot genera cancere de piele (melanom).

- **Cataplasme cu argilă**, groase, puse pe un tifon şi nu direct pe arsură. Se lasă o oră. Dacă tifonul s-a lipit de piele, ţesuturi, nu-l scoateţi. Argila va păzi arsura de infecţie, va elimina celulele moarte, va ajuta cicatrizarea. Schimbaţi argila la fiecare două ore, şi ziua şi noaptea, fără să dezlipiţi tifonul. Când pielea arsă s-a refăcut complet, tifonul se va desprinde de la sine.

De-acum se vor pune doar două sau trei cataplasme zilnic, care vor fi lăsate câte două ore. Apoi, una-două, până la cicatrizarea definitivă.

Cicatricea este, de cele mai multe ori, frumoasă, netedă, curată.

- **Băi cu noroi argilos** pentru arsurile de la mâini şi de la picioare: se face un noroi gros, consistent, într-un lighean mic, cât să cuprindă labele picioarelor ori palmele; se ţin mâinile şi picioarele în el timp de o oră. Se repetă baia de două ori, zilnic. Între băi se fac pansamente cu tifon.
- **Se ung** arsurile cu **esenţe aromatice** speciale.
- **Consult medical** obligatoriu.

ARTRITĂ DENTARĂ (şi: **puroi gingival**)

- **Argilă** pe post de **pastă de dinţi,** spălată cu **apă foarte sărată:** o lingură de sare marină la un pahar de apă.
- Cu aceeaşi **apă sărată** se vor face, zilnic, spălături bucale, menţinând apa în gură timp de două-trei minute.
- Sugeţi o **bucată de argilă** mică în timpul zilei şi la culcare.

ASTENIE

Astenia este o stare subiectivă de oboseală intensă şi prelungită, însoţită de epuizare, lipsă de tonus adecvat pentru o activitate susţinută şi, spre deosebire de oboseală, nu dispare după repaus. Se întâlneşte în nevroze, depresii, convalescenţă, surmenaj.

Pentru tratament vezi OBOSEALĂ GENERALĂ.

ASTM (şi: **bronşite**)

Astmul este un sindrom caracterizat prin crize de sufocări însoţite de tulburări ale circulaţiei şi secreţiei mucoaselor respiratorii. Criza de astm se declanşează de obicei noaptea, bolnavul fiind trezit de o senzaţie de jenă respiratorie care se accentuează rapid încât simte nevoia să se aşeze în şezut. În câtvea minute criza atinge apogeul, iar bolnavul, pradă unei cumplite nevoi de aer, acoperit de sudoare, îngrozit, încearcă din răsputeri să respire. Întreaga respiraţie este şuierătoare, iar după o jumătate de oră, sau mai mult, apare un acces de tuse însoţită de o expectoraţie săracă, un scuipat cenuşiu perlat cu alburiu. Factorii declanşatori sunt foarte diverşi: alergici, psiho-afectivi, alimentari, respiratori, endocrinieni.

- **Cataplasme calde cu argilă** puse pe piept şi pe spate. Se schimbă de două ori şi se ţin între două şi patru ore fiecare.
- **Inhalaţii de esenţe aromatice** naturale.

BLEFARITE

Inflamaţia pleoapelor produsă de diferite infecţii microbiene, virale, micotice sau parazitare, ca şi în urma acţiunii unor agenţi fizici sau chimici. Extensiunea inflamaţiei la conjunctive produce blefaroconjunctivita.

Pentru tratament vezi OCHI.

BĂTRÂNEŢE

Bătrâneţea sau senescenţa este epoca terminală a vieţii omului, proces biologic inevitabil, a cărui apariţie, progresie şi intensitate sunt în funcţie de mulţi factori, interni şi externi. Longevitatea depinde în primul rând de factorii ereditari, familiali, rasiali, însă într-o măsură mai mică şi de factorii externi, de ocupaţie, alimentaţie, toxiinfecţie, traume fizice şi psihice.

Pentru tratament vezi OBOSEALĂ GENERALĂ.

BRONŞITE

Bronşita acută este inflamaţia bronhiilor, mucoasa fiind totdeauna cea afectată, rareori şi celelalte straturi ale peretelui bronhial. Ea poate surveni după o iritare cu pulberi sau gaze toxice, în urma unor boli infecţioase situate la nivelul bronhiilor (gripă, rujeolă, tuse convulsivă), sau după o răceală zdravănă.

Frecvenţa şi gravitatea bronşitei cronice au rămas mult timp insuficient cunoscute, semnele afecţiunii sunt banale, iar examenul radiologic nu arată vreo leziune. În evoluţia sa, mult timp boala nu se manifestă decât prin tuse cu expectoraţie. Dar, din păcate, mai toţi bronşiticii cronici fac, în final, o insuficienţă respiratorie severă însoţită de un emfizem pulmonar, maladia transformându-se într-o bronhopneumopatie cronică.

Pentru tratament vezi ASTM.

CIROZĂ

Boală cronică a ficatului, caracterizată prin degenerarea grasă a ţesutului hepatic şi înlocuirea lui cu ţesut conjunctiv, ceea ce duce la scăderea în volum, deformarea şi induraţia organului. Este urmarea inflamaţiilor hepatice, în special de natură infecţioasă, tratate insuficient sau incorect (hepatită epidemică, sifilis, malarie), a abuzului de alcool, intoxicaţiilor cu arsen sau fosfor, sau a unor tulburări circulatorii cronice (insuficienţă cardiocirculatorie).

Pentru tratament vezi FICAT.

CISTITĂ

Inflamaţia vezicii urinare, produsă de propagarea unei infecţii ascendente sau descendente pe uretră sau ureter, sau de stagnarea urinei ori datorită eliminării prin urină a unor microbi sau substanţe toxice. Evoluează acut sau cronic cu dureri în hipogastru şi micţiuni frecvente. Examenul urinei furnizează informaţii preţioase asupra cauzelor şi naturii bolii.

Pentru tratament vezi VEZICĂ URINARĂ.

COLICI HEPATICE

Dureri violente abdominale ce apar brusc sub formă de crize provocate de infecţia vezicii biliare, sau calculoză biliară.

Pentru tratament vezi FICAT.

COLICI NEFRITICE

Este o maladie din ce în ce mai frecventă, în ultimii ani, la bărbaţi. Se manifestă printr-un sindrom dureros acut, foarte puternic, localizat în zona lombară şi cu iradieri spre plica inghinală. Criza este însoţită de stare de rău general, greţuri, vomă, tulburări de micţiune (urinare), frisoane. Cel mai adesea simptomele indică existenţa unei litiaze renale, calculii renali putând fi: oxalaţi, fosfaţi sau sulfaţi de calciu. Natura chimică diferită a pietrelor este legată în mod direct de „obiceiurile“ alimentare şi anume: oxalaţii se formează la un consum exagerat de cafea, cacao, spanac, tomate etc. Consultul medical este necesar mai ales că durerile sunt foarte puternice.

Pentru tratament vezi RINICHI.

COLITE

Sunt inflamaţii ale colonului (intestinul gros) asociate uneori cu cele ale instestinului subţire (enterocolite). O colită se manifestă cu diaree, puroi şi sânge în scaun, fecale lichide, nevoie permanentă şi dureroasă de-a defeca, dureri abdominale difuze. Febra poate sau nu să existe. Cauzele declanşării colitelor sunt: infecţioase bacteriene (colita şi

rectocolita dizenterică), toxiinfecţioase alimentare, toxice (enterocolita mercurică), parazitare, autoimunitare (rectocolita hemoragică), virotice.

Pentru tratament vezi CONSTIPAŢIE.

CONJUNCTIVITĂ

Inflamaţia acută sau cronică a conjunctivei produsă de diferiţi agenţi iritanţi fizici sau chimici şi de infecţii microbiene. Conjunctivita de primăvară se datoreşte sensibilităţii la polen, conjunctivita purulentă este produsă de infecţia cu diferiţi germeni piogeni; la copilul nou-născut poate fi de natură gonococică. Deosebit de gravă este conjunctivita granuloasă sau trahomul.

Pentru tratament vezi OCHI.

CONSTIPAŢIE (şi: **colite, diaree, dizenterie, enterită**)

Constipaţia este starea patologică în care conţinutul intestinal „stă", rămâne mult timp, în colon şi în rect. Cauzele sunt variate: constipaţia mecanică se produce în urma stenozei intestinale, de natură cicatricială, tumorală; constipaţia alimentară, din cauza unei alimentaţii prea sărace în resturi nedigerabile; constipaţia dischinetică e provocată de tulburarea aparatului nervos din peretele intestinal, fiind în legătură cu starea sistemului nervos vegetativ şi central. Simptomele generale ale constipaţiei sunt dureri de cap, stări depresive, gust rău şi miros urât în gură, limba acoperită, saburală.

- **Cataplasme cu argilă,** reci, pe abdomen. Se pun de două ori pe zi, câte două-trei ore, şi, dacă e nevoie una se poate lăsa toată noaptea.
- **Argilă pe cale bucală:** se pune o linguriţă de argilă în jumătate de pahar cu apă, şi se bea zilnic, timp de 10 până la 20 de zile.

ATENŢIE: în caz că nu se remarcă o ameliorare rapidă a constipaţiei, se opreşte imediat tratamentul cu argilă.

CONTUZII (şi: **lovituri, vânătăi**)

Leziune tisulară provocată de o acţiune mecanică (lovire), care nu duce decât la o compresie a ţesuturilor fără rupturi externe; când contuzia este uşoară se produce o hemoragie capilară subtegumentară, care dă o pată ce se înălbăstreşte, apoi devine brună, verzui-gălbuie şi apoi dispare (se produce mai ales la femei cu ţesuturile dermice delicate). Când contuzia este gravă, sângele ce invadează ţesuturile dermice şi subacente poate să se infecteze şi să ducă la gangrene.

- **Cataplasme cu argilă,** reci, lăsate să acţioneze timp de două ore. Se schimbă cât mai des pe parcursul zilei.
- **Compresă cu apă argiloasă** ţinută toată noaptea.
- Paralel, aplicaţii de **frunze de varză.**

CONVULSII

Contracţia repetată, involuntară, a unui grup muscular sau a musculaturii întregului organism. Convulsii clonice: scurte, ritmice, localizate de obicei la un grup muscular. Convulsii tonicoclonice: alternarea contracţiilor scurte,

ritmice, cu contracţii de durată mai lungă. Convulsii apar şi în epilepsie, eclampsie, isterie etc.

Pentru tratament vezi AFECŢIUNI NERVOASE.

COREE

Sindrom neurologic, caracterizat prin prezenţa unor mişcări involuntare, aritmice, dezordonate şi fără finalitate. Coreele pot fi: Sydenham – la copii, Hutington – la adulţi; gravidică, senilă. Se recomandă odihnă totală şi regim.

Pentru tratament vezi AFECŢIUNI NERVOASE.

CORIZĂ

Coriză (guturai, rinită acută, banală), inflamaţie acută catarală a mucoasei nazale, provocată de frig şi umezeală; infecţia propriu-zisă este produsă de viruşi în asociaţie cu diferiţi germeni banali. Este o boală banală, uşoară, ce constă în scurgerea nazală, la început seroasă, apoi mucopurulentă, iar la sfârşit purulentă, însoţită de cefalee, subfebrilitate şi uşoară alterare a stării generale. O formă specială de coriză este cea sifilitică, care este o manifestare a sifilisului nou-născutului.

Pentru tratament vezi SINUZITE.

DEMINERALIZARE

Pierderea unor cantităţi însemnate de săruri, fenomen ce se observă în anumite tulburări de nutriţie (pierderea de cloruri prin sudoare, fosfaţi, carbonaţi de calciu prin urină şi fecale); ca urmare se produce decalcifierea oaselor şi pot apărea fracturi frecvente; indivizii slăbesc căci întregul metabolism e deranjat prin lipsa ionilor minerali, care nu se

mai găsesc în cantitatea necesară în sânge, în ţesuturi, în celule şi, prin lipsa lor, desfăşurarea normală a metabolismului este tulburată.

Pentru tratament vezi OBOSEALĂ GENERALĂ.

DERMATOZE (de tipul: eczeme, impetigo)

Sunt maladii ale tegumentelor, afecţiuni cutanate neinflamatorii.

- **Argilă pe gură**, în fiecare dimineaţă.
- **Tratamente fitoterapeutice** adecvate.
- **Badijonări locale cu argilă.** Se fac o dată sau de două ori pe zi şi se lasă argila, timp de 20 de minute, să se usuce bine. Se spală.

DIAREE

Eliminarea prea rapidă a unor scaune prea lichide sunt caracterisitci ce deosebesc diareea propriu-zisă de falsa diare, datorată doar unui surplus de secreţie şi prezentă la persoanele ce suferă de constipaţie.

Diareea acută poate fi moderată sau intensă, luând uneori un aspect dizentiform, prin frecvenţa şi felul în care arată scaunele. Cauzele sunt multiple.

Diareea cronică poate apărea în afecţiuni gastrice, ale intestinului subţire, ale intestinului gros, poate avea origine pancreatică, toxică, uremică, hipertiroidiană, nervoasă etc. La copiii din prima copilărie (unu-trei ani), diareele pot fi foarte periculoase, provocând o deshidratare acută, mai ales dacă este ţinută şi o dietă. Un sugar cu diaree trebuie să-şi primească, obligatoriu, raţia lui de lichide, zilnică, sub formă de apă. La copii pot surveni unele din următoarele

diarei: asociate cu toate bolile copilăriei (rinofaringită, otită, rujeolă, eczemă etc.), care dispar odată cu boala, alimentare, datorate erorilor de alimentaţie, infecţioase generate de afluenţa unor germeni şi microbi patogeni în intestin, care secretă toxine periculoase, modifică flora intestinală şi fac imposibile digestia şi absorbţia. Ultima formă de diaree, cu scaune total lichide şi foarte fetide (urât mirositoare), duce la deshidratare şi slăbire, impresionante, şi se poate corija greu prin alimentaţie, fiind însoţită întotdeauna de vomă.

Pentru tratament vezi CONSTIPAŢIE.

DIZENTERIE

Boală infecţioasă caracterizată prin dureri abdominale, tenesme (senzaţie dureroasă de a avea scaun) şi numeroase scaube mucosanghinolente. După agentul cauzal există două forme de dizenterie: cea bacilară, produsă de bacilul dizenteric care este foarte frecvent în regiunile temperate; şi cea amibiană, produsă de protozoarul *Entamoeba disenteriae* sau *histolitica*

Pentru tratament vezi CONSTIPAŢIE.

DURERI REUMATISMALE (şi: gută, nevralgii)

- **Cataplasme cu argilă:**

  – *reci* ori *călduţe*, în caz de crize acute;

  – *calde*, în stările cronice, zilnic, de câte două-patru ore, sau se pune o cataplasmă seara şi se ţine toată noaptea.

În tratamentul de întreţinere se pune doar o cataplasmă pe zi.

ECZEME

Sunt cele mai frecvente dermatoze, reprezentând o cincime din bolile de piele. În majoritatea cazurilor se pare că sunt ereditare, se vindecă greu şi reapar, de cele mai multe ori, după încetarea tratamentului. Pe piele apar macule, papule, vezicule, cruste, coji. În stadiul acut, zona afectată e umflată, roşie, zemuindă; în stadiul subacut, pielea pare congestionată şi se cojeşte (se descuamează); când s-a cronicizat, aspectul ei este de strat înroşit, dur, îngroşat, brăzdat de striuri. Are foarte multe forme: atopică, de contact, micozică, microbiană, seboreică, varicoasă, a mamelonului, vulvară, nevrodermită. Eczema atopică, caracteristică sugarului, care apare pe faţă şi la pliuri, invadând progresiv, pielea cu păr şi chiar întregul corp, trebuie tratată foarte bine ca să nu reapară, în timpul vieţii, la oboseală, menstre, pubertate, sarcină, menopauză, andropauză se combină chiar cu un astm, ceea ce este cel mai grav.

Pentru tratament vezi DERMATOZE.

ENTERITE

Inflamaţie a mucoasei intestinului subţire, uneori asociată celei a stomacului (gastroenterită) sau a colonului (enterocolită). Majoritatea celor acute se datorează infecţiilor cu microbi, ce pătrund odată cu alimentele, dar şi ca urmare a intoxicaţiilor provocate de componenetele alimentare ce putrezesc în intestinul gros. De multe ori enteritelor li se adaugă şi infecţii virale foarte uşoare. Alteori enteritele apar în cadrul unor boli infecţioase de sine-stătătoare.

Pentru tratament vezi CONSTIPAŢE.

EPILEPSIE

Boală caracterizată „prin episoade paroxistice, datorate unor descărcări hipersincrone de populaţii neuronale". Ritmul de apariţie ca şi forma de desfăşurare a crizelor este particulară de la bolnav la bolnav. Crizele sunt precedate de un anumit simptom, numit aură, care este mereu acelaşi pentru un anumit bolnav, încât familia poate fi avertizată pentru a lua măsurile necesare.

Pentru tratament vezi AFECŢIUNI NERVOASE.

FICAT ŞI VEZICULĂ BILIARĂ BOLNAVE (de tipul: ciroză, colici hepatice, icter, tumori)

Cea mai mare glandă a corpului, **ficatul** este situat sub diafragmă, în partea dreaptă a cavităţii abdominale; la adult are 1,5-2 kg greutate. Este învelit într-o capsulă fibroasă şi este fixat cu mai multe ligamente hepatice care-l leagă de peritoneu. Are o culoare roşie-violacee-brună şi o consistenţă fermă, dar prin lovire poate fi rupt. La om este alcătuit din patru lobi (unul drept şi altul stâng, mai mari, unul pătrat şi altul Spiegel, mai mici şi dispuşi între primii). Circulaţia sanguină a ficatului este foarte complexă. Primeşte sânge prin artera hepatică (din aortă) şi prin vena portă (de la întregul aparat digestiv); din ficat se colectează sânge prin vena suprahepatică, care se varsă în vena cavă inferioară. Ficatul este sediul multor boli, provocate mai ales de supraîncărcare alimentară, dar uneori şi de infecţii virotice şi bacteriene. Semne ale unor tulburări hepatice, ca: balonare, dureri surde, diaree,

dermatoze diferite, insomnii, astenii etc., se suprapun şi altor boli din acest motiv la orice tulburare trebuie chemat medicul.

Vezica biliară, rezervorul bilei în perioadele dintre două mese (digestii), are forma unei pere şi face parte din căile biliare extrahepatice accesorii. Este lipită de faţa inferioară a ficatului şi se continuă prin canalul cistic, care întâlneşte canalul hepatic. Sucul biliar este secretat de nişte celule hepatice dispuse câte două, faţă în faţă, în cordoane, în centrul cărora există un canal care se deschide în partea inferioară a cordoanelor, formând o reţea de vase fine (căile biliare intrahepatice), care confluează în canalul hepatic. Acesta se uneşte cu canalul cistic al veziculei biliare, formând canalul coledoc sau hepatocoledoc, ce se deschide în pancreas. Canalul hepatic şi continuarea sa, canalul hepatocoledoc (sau, pe scurt, coledoc) formează calea biliară extrahepatică principală. La joncţiunea cu cisticul, bila poate trece fie spre veziculă, şi se acumulează acolo, fie spre coledoc, atunci când alimentele au fost prelucrate în stomac şi trec în duoden. Vezicula biliară şi canalul cistic alcătuiesc căile biliare extrahepatice accesorii. Acest sistem este neapărat necesar întrucât ficatul produce lichidul în mod continuu. Rezerva aflată în vezicula biliară se varsă în duoden când acolo au ajuns alimentele. Lichidul biliar este util pentru valorificarea vitaminelor şi a grăsimilor. El suferă modificări: prin absorbţia de apă se concentrează îmbogăţindu-se în colesterol care, în cazuri patologice poate precipita, transformându-se în calculi biliari.

- **Cataplasme cu argilă,** reci:

– *subţiri* şi lăsate să stea în regiunea hepatică două ore dacă nu apare senzaţia de răcire, de rău, de durere;

– *groase*, de 2 cm, la câteva zile după ce s-au aplicat cele subţiri şi ele au fost bine suportate;

- ***Cataplasmă cu argilă,*** călduţă ori caldă, dacă nu au fost tolerate cele reci. Dacă se pune seara poate fi ţinută toată noaptea, în caz că nu provoacă nici un fel de tulburări.

FOLICULITĂ INTRANAZALĂ (şi: furunculoză intranzală)

Inflamaţia purulentă produsă de streptococ.

- **Consultaţie medicală** prealabilă, obligatorie.
- **Bombiţe de argilă** introduse în nări. Se lasă o oră, se scot, se bagă altele. Se repetă procedura toată ziua.

ATENŢIE: trebuie făcut tratamentul cu grijă să nu se spargă sau rupe foliculul sau furunculul, răspândirea puroiului fiind foarte periculoasă la acest nivel. Tratamentul poate fi făcut numai cu acordul medicului.

Pentru tratament vezi ABCES, FURUNCUL.

FURUNCULE

Furunculul este un coş mare, de fapt un abces dureros, care progesiv, se înroşeşte, începe să frigă, pielea din centru se subţiază, se observă dedesubt puroiul, pielea din jur e infiltrată şi doare. În câteva zile se poate sparge singur. Apar, de obicei, ca urmare a unor infecţii locale cu stafilococ, zona de predilecţie fiind la ceafă, pe fese şi la subsuoară, la baza unui fir de păr. Dar pot apărea oriunde, pot fi solitare sau grupate (furuncul antracoid, antrax).

Localizate pe faţă, în nas, aproape de ochi, pot avea o evoluţie foarte periculoasă. În marea lor majoritate sunt datorate lipsei de igienă, dar o furunculoză (pusee repetate de apariţie a mai multor furuncule, unul după altul) poate fi datorată scăderii capacităţii de autoapărare (imunitate înăscută, naturală) a organismului, deprecierii calităţi sângelui, regimului alimentar iraţional, dezechilibrat.

Pentru tratament vezi ABCES.

GANGRENĂ

Gangrena este moartea unei porţiuni a organismului care are contact cu mediul extern. Interesează în special extremităţile (degete, nas, urechi, mână, picior). Porţiunea necrozată este sensibilă şi dureroasă, de culoare violacee-neagră; ea se poate usca (gangrenă uscată sau mumificare) sau infecta cu producere de puroi (gangrenă umedă sau putridă). Gangrenele pot fi eliminate sub formă de sfacel, escară etc. Când necroza este produsă de infecţia unei plăgi cu microbi anaerobi, ducând la putrefacţia ţesuturilor şi la apariţia de gaze urât mirositoare, gangrena este gazoasă. Poate fi provocată de leziuni traumatice grave (război), arsuri, raze X (doze mari).

Pentru tratament vezi RĂNI INFECTATE.

GASTRITĂ

Inflamaţie a mucoasei gastrice ce poate fi acută sau cronică. Gastritele acute sunt rareori izolate, ca boli de sine-stătătoare, ele fiind însoţite, aproape întotdeauna, de o afectare a intestinului subţire (gastroenterită) sau, simultan, a intestinelor gros şi subţire (gastroenterocolită).

O inflamaţie acută a mucoasei stomacului apare numai după mese copioase, după mâncări greu digerabile, consumul de băuturi reci, excesul de alcool, nicotină sau medicamente, ca şi după consumul de alimente alterate. Se manifestă prin eructaţii dese, stare de rău, lipsă de poftă de mâncare şi dureri în zona stomacului, ce pot apărea şi sub formă de crampe. Accidental există şi diaree şi febră uşoară. Un regim alimentar uşor, care va oferi stomacului un răgaz de câteva zile, precum şi renunţarea în totalitate la fumat şi băuturi alcoolice au un efect binefăcător. Este bine ca regimul să fie asociat cu utilizarea ceaiurilor de plante.

Gastritele cronice apar, în special, când mesele se iau la ore neregulate, când se mănâncă repede şi hulpav, alimentele sunt insuficient mestecate în gură, prin exces continuu de alcool şi nicotină, din cauza unor lipse acute de vitamine, în cadrul tulburărilor în producerea sucului gastric.

Pentru tratament vezi ULCER GASTRIC.

GUTĂ

Gută (podagră), boală datorată tulburării metabolismului nucleoproteinelor, caracterizată prin creşterea acidului uric în sânge şi depunerea sărurilor sale (uraţi) în ţesutul cartilaginos, în special la nivelul articulaţiilor mici ale mâinii şi piciorului. Aceste depozite de uraţi duc la apariţia de mici noduli de consistenţă dură (tofi gutoşi), care sunt originea crizelor deosebit de dureroase de gută. Nu se cunoaşte cauza bolii, dar pare a fi legată de o viaţă sedentară şi excesul de alimente din carne.

Pentru tratament vezi DUREI REUMATISMALE.

HEMOROIZI

Hemoroizii sunt varicozităţi sau dilataţii ale venelor plexului venos perianal. Afecţiune frecventă la oamenii vârstnici. Cauzele sunt sedentarismul, constipaţia, predispoziţii familiare. De multe ori apar cu varice ale memebrelor inferioare, cu varicocel (varice testicular) sau cu picior plat, ca semn al elasticităţii scăzute, fie al prereţilor venoşi, fie al ţesutului conjunctiv, în general. Prezenţa hemoroizilor sub formă de noduli moi, violacei, în jurul orificiului anal, nu produce simptome supărătoare, decât în cazul complicaţiilor. Hemoroizii pot fi externi, în afara orificiului anal şi interni, în interiorul anusului. Complicaţiile sunt: tromboflebita nodozităţilor (inflamaţia şi coagularea sângelu) şi sângerarea. Tratamentul preventiv al complicaţiilor este: scaune moi şi regulate, zilnice, şi igiena severă a zonei anale.

- **Cataplasme cu argilă,** reci, mici, lăsate una sau două ore, în regiunea anală.
- Alternativ, **aplicaţii** de **foi de varză,** în aceeaşi regiune
- **Tratament general,** obligatoriu.

ICTER

Icterul (gălbenare) este coloraţia gălbuie a pielii şi mucoaselor datorită impregnării cu pigment biliar (bilirubină), bila neputându-se scurge în duoden şi revărsându-se în sânge. După condiţiile de apariţe, există trei categorii principale de icter: 1) icter hepatic datorat unor leziuni ale ficatului produse de infecţii (icterul epidemic, febra galbenă, leptospiroza icterohemoragică, sifilis, alcool) sau de procese tumorale (cancer hepatic sau

metastaze hepatice ale altor tumori); 2) icter mecanic produs de închiderea căilor biliare, de calculi, cancerul capului pancreasului care comprimă canalul coledoc, mai rar datorat unor procese inflamatorii, parazitare; 3) icter hemolitic apărut în urma unui proces de hemoliză crescută în organism, aşa cum se întâmplă în anemiile hemolitice, prin rezistenţă globulară scăzută sau prin anticorpi hemolitici (autoanticorpi, anticorpi materni contra hematiilor de făt, transfuzii de sânge incompatibil).

Pentru tratament vezi FICAT.

IMPETIGO

Impetigo (pecingine) este o boală a pielii produsă, de obicei de streptococ sau stafilococ şi caracterizată prin apariţia de băşicuţe cu conţinut purulent care se ulcerează şi se acoperă de cruste. Boala se întâlneşte în special la copii.

Pentru tratament vezi DERMATOZE.

INIMA BOLNAVĂ

Organ musculos, motor al aparatului circulator, situat în regiunea mediană a toracelui, între cei doi plămâni inima este ca o pompă aspiro-respingătoare şi lucrează cu atriile drept şi stâng, care împing sângele în ventriculii drept şi stâng (ventriculul drept împinge sângele în circuitul pulmonar – mica circulaţie, ventriculul stâng în restul corpului – marea circulaţie). Are forma unui con întors cu vârful în jos, acesta fiind îndreptat puţin spre stânga. Greutatea inimii variază între 250-300 g, iar volumul, între 50-70 cm. Este alcătuită din trei straturi din exterior spre

interior: pericard, endocard şi miocard, iar în interior sunt cele două atrii situate la baza cordului şi cele două ventricule înspre vârf. Inima este împărţită în două jumătăţi: dreaptă şi stângă, printr-un perete longitudinal, dar ventriculul şi atriul stâng, ca şi ventriculul şi atriul drept, fiind separate de pereţi transversali incompleţi, pot comunica între ele. În masa musculaturii cardiace există un ţesut special, de tip embrionar, numit ţesut nodal, care, prin producerea impulsurilor ritmice, asigură contracţiile autonome ale inimii. Contracţiile inimii au o succesiune ritmică perfect coordonată: se contractă atriile, sângele este trimis în ventriculi care, în acest moment, erau în stare de repaus, în diastolă. Când ventriculii s-au umplut complet cu sânge încep să se contracte, intrând în aşa-numita sistolă ventriculară. Sângele este împins şi în artera pulmonară şi în aortă. Bătăile inimii sunt date de închiderea orificiilor valvulare. Vasele inimii sunt arterele şi venele coronare şi venele lui Thebesius.

Când circuitul inimii funcţionează bine, organismul uman este sănătos şi puternic, organele individuale sunt bine asigurate cu sânge şi substanţe nutritive în cazul metabolismului celular. În caz contrar, bolile vasculare, tulburările circulatorii, scurtează durata de viaţă, conduc la o îmbătrânire a ţesuturilor înainte de vreme, pun viaţa în pericol.

Pentru tratament vezi AFECŢIUNI CARDIACE.

INSOLAŢIE

Boală produsă de acţiunea razelor soarelui asupra corpului sau capului; după expunere îndelungată, starea

generală este rea, caracterizată prin dureri de cap, greţuri, vărsături, temperatură ridicată, tahicardie, dispnee. Starea bolnavului se poate agrava, îşi poate pierde cunoştiinţa şi – fără ajutor – poate muri.

- **Cataplasme cu argilă**, reci, puse **pe ceafă** şi lăsate să stea preţ de un ceas. Se schimbă cât de des posibil în decursul zilei. Tratamentul se face câteva zile.
- **Cataplasme cu argilă** puse **în zona pelviană,** de două ori pe zi, timp de câte două ore fiecare. Se pun simultan cu cele de pe ceafă şi tratamentul continuă tot câteva zile.

LARINGITĂ

Laringita acută este o inflamaţie acută a mucoasei laringelui, datorată prafului, fumului, tutunului, aerului rece, rinitei, sinuzitei, adenoiditei, unui surmenaj vocal, unor cauze generale cum ar fi intoxicaţiile, infecţiile ş.a. Simptomele sunt alterarea vocii (disfonie), chiar dispariţia ei (afonie), tusea seacă, aspră, lătrătoare. La inflamaţia laringelui (catar) pot să apară răguşeala şi febra.

Laringita cronică este o cronicizare a unei din formele acute de laringită, datorită faptului că bolnavul se expune în continuare factorilor declanşatori: vapori şi gaze toxice, tutun şi alcool în exces, surmenaj vocal susţinut, infecţii repetate, diabet, gută, uremie, albuminurie etc.

Se întâlnesc mai multe forme clinice: catarul laringian cronic, laringita cronică hiperplazică, laringita cronică hiperplazică şi ulceroasă, laringita cronică atrofică.

Simptomul general al tuturor formelor este distrofia (răguşeala), variabilă în intensitate. Corzile vocale pot fi roşii, umflate, îngroşate, ulcerate, cu noduli, cu excrescenţe

mucoase, în funcţie de tipul de laringită cronică. Mucoasa laringiană poate fi şi ea roşie, albicioasă, scorţoasă, mult îngroşată în anumite regiuni ale laringelui.

Pentru tratament vezi ANGINĂ

LIMFATISM

Inflamaţie a ganglionilor limfatici care fie însoţeşte, de obicei, inflamaţia organelor învecinate, fie este expresia unei boli generale a organismului. Sunt interesaţi, în special ganglionii limfatici cervicali, axilari sau inghinali, care apar măriţi ca volum, de dimensiunile unor alune sau nuci, de obicei sensibili având consistenţă pulpoasă sau semidură, mai ales în infecţii acute (abces dentar, amigdalită, abcese, flegmoane). În unele boli grave există tendinţa de supuraţie şi fistulizare (limfogranulomatoză veneriană, tularemie, actinomicoză, tuberculoză).

Pentru tratament vezi OBOSEALĂ GENERALĂ.

LITIAZĂ

Litiaza sau pietrele la rinichi se formează mai ales din săruri ce provin dintr-un consum exagerat de plante şi de carne (oxalaţi, uraţi, fosfaţi şi carbonaţi); se pun în evidenţă radiologic; se tratează preventiv cu dietă, dar mai ales prin operaţie.

Pentru tratament vezi RINICHI.

LOVITURI

Pentru tratament vezi CONTUZII.

LUMBAGO

Durere intensivă, localizată la nivelul regiunii lombo-sacrale, ce este provocată de umezeală, frig, curent de aer sau de efort fizic prelungit (lumbago primar). Poate fi datorat şi îmbolnăvirii organelor vecine, coloana vertebrală, articulaţia sacro-iliacă, rinichi, prostata la bărbaţi, organele genitale la femei (lumbago secundar). În toate cazurile examenul medical este obligatoriu.

- **Cataplasme cu argilă**, călduţe ori calde. Se pun una sau două, pe zi, şi se lasă fiecare două până la patru ore. Dacă nu apar tulburări, se poate aplica una seara şi se lasă toată noaptea.

METRITE (şi: salpingite)

Inflamaţia uterului, care poate fi localizată în: partea vaginală, în cervix, endometru, în musculatura uterină. Inflamaţia colului asociază de obicei colpita (inflamaţia vaginului). Endocervicita şi endometrita se produc de multe ori în legătură cu o naştere sau avort, sunt procese acute, cu simptome de pierdere de sânge sau secreţie de puroi, durere, febră. Infecţia gonococică se recunoaşte printr-o secreţie purulentă, galben-verzuie. Endometrita acută se poate vindeca prin descuamaţia mucoasei uterine, cu ocazia menstruaţiei; ea se cronicizează numai dacă este propagată şi asupra stratului muscular; uterul metritic este mărit, dur, sensibil, de multe ori retroflectat din cauza greutăţii.

- **Instilaţii vaginale cu apă argiloasă**, zilnic. Se pun două linguriţe de argilă la un litru de apă călduţă.
- **Consultaţie ginecologică** prealabilă.

MIGRENE

Boală foarte răspândită, are la origine cauze multiple, motivul producerii ei nefiind precizat nici în prezent cu claritate. Tratatele de medicină o definesc drept un „sindrom caracterizat prin dureri semicraniene (localizate doar pe o jumătate a capului), paroxistice (de scurtă durată, ca nişte accese, dar de intensitate maximă), însoţite de vomă şi tulburări de vedere". Accesele dureroase se datorează unor tulburări vasculare la nivelul capului. Vasul sanguin (o arteră cerebrală) se contractă brusc, sângele nu mai poate trece, fluxul sanguin se încetineşte; cantitatea de sânge care stagnează apasă pereţii vasului în porţiunea ce precede zona contractată, îi întinde din ce în ce mai mult, iar această dilatare forţată irită şi inflamează vasul în cauză, generând durerea. Când este vorba de artere ce hrănesc creierul, senzaţia de durere este percepută sub formă de pulsaţii ritmice, senzaţie tipică migrenelor.

Sunt şi situaţii mai rare, când migrena este bilaterală, când ea iradiază pe zone mai restrânse, numai pe frunte şi uşor spre tâmple.

Durerile, prin intensitatea lor, pot deveni insuportabile, fiind percepute în ochi, în spatele acestora, în interiorul capului, dar niciodată în pielea capului. De multe ori, crizele de migrene sunt însoţite de greţuri, stare generală proastă şi vărsături. Bolnavul se linişteşte dacă se aşază în pat, la întuneric şi într-un loc liniştit. Uneori, apariţia văsăturilor duce la o eliberare şi atunci criza încetează. Poate apărea, mai rar, şi diareea.

- **Cataplasme cu argilă** puse, alternativ, pe frunte şi pe ceafă:

- *argilă rece* pe frunte, lăsată o oră;
- *argilă călduță* sau *caldă*, pe ceafă, lăsată două ore;

- **Băi calde** la picioare.

MUŞCĂTURI

Rană făcută în piele de aparatul bucal al unor animale (câini, lup, cal, chiar om); sunt foarte periculoase, dacă animalul e turbat, dacă în rană a rămas un dinte al animalului sau microbi; pot da tetanos și infecții.

Pentru tratament vezi RĂNI.

NECROZE

Moartea unei porțiuni din țesut sau organ în organismul viu, care reacționează izolând, lichefiind, resorbind și înlocuind porțiunea mortificată cu țesut conjunctiv. Cauza este suprimarea circulației arteriale prin compresiunea exterioară a arterei, îngroșarea peretului ei sau obliterarea sa printr-un chiag. Poate apărea în inimă, rinichi, ficat, creier și alte organe. La nivelul organelor, în contact cu mediul extern, porțiunea necrozată se numește infarct. La nivelul organelor externe ia aspectul unei gangrene.

Pentru tratament vezi RĂNI INFECTATE.

NERVOZITATE

Stare caracterizată prin pierderea liniștii și instalarea unei stări crescute de iritabilitate, intoleranță și nerăbdare. Apare în situații de alertă, la emoții intense, la toxicomani.

Pentru tratament vezi AFECȚIUNI NERVOASE.

NEURASTENIE

Nevroza cea mai răspândită în prezent, care se manifestă prin: neliniște, oboseală precoce, insomnie, cefalee și tulburări neurovegetative. Debutul lung și insidios este urmat de o perioadă de stare în care preponderența simptomelor se schimbă. Bolnavul se află într-o permanentă preocupare tensională, în direcția amplificării și analizării tulburărilor pe care le prezintă.

Pentru tratament vezi OBOSEALĂ GENERALĂ.

NEVI

Numiți popular alunițe, ei sunt neoformații benigne, bine delimitate, prezente de la naștere sau apărute spontan, ulterior. Se datorează dezvoltări, ori în exces, ori în minus, a uneia dintre componenetele normale ale pielii: celulele pigmentare, stratul cornos, anexele pielii, vasele de sânge, glandele sebacee.

Pentru tratament vezi VERUCI.

NEVRALGII

Sindrom dureros localizat pe traseul unui nerv al cărui nume îl poartă (nevralgie facială, intercostală, trigeminală, sciatică etc.). De exemplu, sciatica este produsă de lezarea nervului sciatic și se manifestă cu dureri, parestezii și contracturi apărute de-a lungul traseului acestui nerv. Cauzele sciaticii pot fi hernia de disc, traumatismul, tumoarea medulară.

Pentru tratament vezi DURERI REUMATISMALE.

NEVROZE

Boli psihice care apar datorită suprasolicitării, caracterizate prin astenie, cefalee, tulburări de somn, tulburări neurovegetative, anxietate, iritabilitate etc. În general, aprecierea critică a suferinţei este supradimensionată, bolnavul fiind alarmat peste măsură de tulburările ce le trăieşte. Cele mai cunoscute forme sunt: neurastenia, isteria, neuroastenia obsesivo-fobică, anxioasă, logonevroza, crampa scriitorilor etc.

- **Argilă pe gură:** o linguriţă de argilă într-un pahar de apă caldă. Se bea zilnic, timp de 10 până la 20 de zile.
- **Cataplasme cu argilă:**

– pe ceafă, de trei-patru ori pe zi, lăsate câte una-două ore;

– între ele, alternativ, se pun: **frunze de varză**, pe partea inferioară a abdomenului, coloana vertebală.

OBOSEALĂ GENERALĂ (apărută în: **anemie, bătrâneţe, demineralizare, limfatism, neurastenie, rahitism)**

Stare trecătoare de epuizare musculară sau nervoasă, apărută după o activitate intensă şi îndelungată sau după o boală acută (febră) sau cronică (anemie); indivizii obosiţi au o predispoziţie cunoscută faţă de bolile infecţioase, deoarece mijloacele de apărare ale organismului lor (reglate de centrii nervoşi) sunt micşorate. Cauzele sunt multiple: acumulare de produşi de catabolism în muşchi, în celulele nervoase (acid lactic, CO_2) din cauza unei lipse de oxigen; lipsa materialului energetic (glucoză) necesar

proceselor musculare sau nervoase; unele intoxicaţii cu produşi catabolici (uree) care împiedică funcţionarea celulelor musculare sau nervoase. Surmenajul, formă iniţială de oboseală, este consecinţa unor epuizări repetate în care s-au produs alterări structurale în creier. Oboseala uşoară, o a doua etapă, poate fi învinsă printr-un efort de voinţă. Oboseala marcată, accentuată, poate constitui cauza unor accidente, căci produce o hipofuncţie a sistemului nervos central, deci scăderea atenţiei şi creşterea timpului reflex. Oboseala de lungă durată poate fi cauza unor boli de ficat, infecţioase sau psihice şi este necesară consultaţia medicală.

- **Argilă pe cale bucală:** o linguriţă într-un pahar cu apă, zilnic, timp de 10 până la 20 de zile.
- Să se bea **apă de mare**.
- **Cataplasme cu argilă,** călduţe, pe ceafă şi la partea inferioară a pântecului. Se lasă două-trei ore dacă sunt bine tolerate.

OCHI BOLNAVI (de tipul: **blefarite, conjunctivite, orice fel de iritaţii)**

- **Consultaţie oftalmologică** obligatorie.
- Este deseori indicat un **tratament general.**
- **Cataplasme cu argilă,** în tifon, aplicate pe ochiul închis, de una-două ori pe zi, până la vindecare.

OTITE

Inflamaţii ale urechii mijlocii, catarale sau purulente, care pot fi acute sau cronice. Otitele catarale sunt însoţite de tulburări auditive, dureri uşoare şi febră. În general sunt

urmări ale unei viroze a căilor respiratorii superioare. Otitele medii acute purulente sunt caracterizate prin dureri auriculare violente, surditate pronunţată, febră, iar dacă este perforată membrana timpanică, apare scurgerea auriculară purulentă. Otitele medii acute purulente grave sunt acelea care însoţesc bolile infecţioase (scarlatina, gripa etc.). Otitele medii supurative cronice sunt acompaniate de scurgere auriculară purulentă îndelungată, uneori de hipoacuzie, dureri şi febră. Punctul de plecare se află în cavitatea nazală sau faringiană: la copii, hipertrofia amigdalelor palatine, vegetaţii adenoide; la adulţi, deviaţie de sept, polipi nazali, hipetrofia de cornete şi este indicată asanarea lor.

- **Cataplasme cu argilă,** puse pe ureche în aşa fel încât să acopere urechea şi zona din spatele ei, respectiv regiunea mastoidiană:
  - în situaţii acute şi grave, se schimbă din oră în oră sau cel mult la două ore;
  - în afecţiuni uşoare sau cronice se pun doar una-două cataplasme care se ţin câte două ore fiecare.
- Câteva **picături de lămâie** în urechea bolnavă, de trei ori pre săptămână, dacă nu e vorba de un timpan perforat.
- Câteva **picături de untdelemn de măsline**, cald, pus seara, la culcare, în ureche.
- **Consultaţie ORL.**

PALPITAŢII

Senzaţii nete ale bătăilor inimii, simţite de bolnav, fie printr-o tărie neobişnuită, fie printr-un ritm neregulat; sunt ptovocate mai ales de nervozitate, hipertiroidism, dar şi de

tulburări digestive (abuz de cafea, tutun, gaze intestinale) şi chiar de intoxicaţii; foarte rar sunt provocate de tulburări cardiace.

Pentru tratament vezi AFECŢUNI CARDIACE.

PANARIŢIU

Infecţie a degetelor, în special în jurul unghilor, cu caracter purulent. Necesită de multe ori chiar intervenţie chirurgicală.

Pentru tratament vezi ABCES.

PAPILOAME

Tumoare benignă plecată de la nivelul pielii sau a unor mucoase, semănând de multe ori cu o mică conopidă. Poate fi îndepărtată şi chirurgical.

Pentru tratament vezi VERUCI.

PARALIZII

Nefuncţionarea unor muşchi ai membrelor corpului sau ai organelor interne, datorată unor leziuni ale sistemului nervos central ori periferic. Pot fi parţiale: hemiplegii (paraplegii a unei jumătăţi a corpului dreapă sau stângă); monoplegii (a unui singur membru, picior sau mână). Sunt însoţite de o întărire (rigiditate) a muşchilor nefuncţionali, uneori dureroase şi duc la atrofia muşchilor. În unele afecţiuni psihice paraliziile pot apărea prin inhibiţia puternică a unor centri motori (isterii), care la un excitant electric cedează. La cea mai mică pareză trebuie consultat un medic, deoarece paraliziile sunt afecţiuni grave şi pot avea cauze multiple.

Pentru tratament vezi AFECŢIUNI NERVOASE.

PICIOARE BOLNAVE (şi: **diverse alte sindroame vasculare, varice)**

Aşa-zisul „picior de fumător" este o boală manifestată prin obturarea arterelor care, în majoritatea cazurilor, este provocată de fumat. Nicotina atacă inima şi vasele sanguine, duce la tulburări de circulaţie. Cel în cauză merge şchiopătând, nu-şi mai simpte piciorul, iar în situaţii extreme se ajunge la amputare. Cauzele acestei maladii pot fi: tulburări metabolice, diabetul, hipertensiunea arterială, dar la fumători riscul imbolnăvirii este mult mai ridicat.

- Se ung picioarele cu un **strat subţire de argilă lichidă.** Se lasă aşa o oră şi apoi se spală. Se repetă procedura o dată sau de două ori, zilnic.
- Se poate alterna cu **aplicaţii de frunze de varză.**
- **Tratament general obligatoriu.**

PLEUREZIE (şi: **tuberculoză)**

Apariţia de lichid între cele două foiţe pleurale în urma unui proces inflamator la nivelul acestora. Simptomele bolii sunt foarte asemănătoare celor din pleurită, localizarea durerii fiind tot de o parte a toracelui, dar mai ales dorsal ori submamar, însoţită de o tuse seacă, aspră, ce accentuează durerea. Cauzele sunt: infecţia tuberculoasă, afecţiuni pulmonare virotice sau bacteriene ce se complică.

- **Cataplasme cu argilă,** călduţe, ţinute două sau trei ore:
  – o zi se pun pe piept;
  – o zi se pun pe spate.

Vor fi aplicate, în funcţie de localizarea lichidului, la un plămân ori la amândoi, de o parte sau de ambele părţi şi ale spatelui şi ale pieptului.

- **Cataplasme cu argilă,** reci, una la două zile, în partea inferioară abdomenului.

ALTERNATIV:

- **Cataplasme cu argilă,** călduţe, una la două zile, pe regiunea hepatică.

Ambele se ţin între două şi patru ore.

DUPĂ TREI SĂPTĂMÂNI:

- **Cataplasme cu argilă,** călduţe, puse zilnic, câte trei până la şase ore, şi pe piept şi pe spate.

În aceeaşi măsură se pot face **inhalaţii** cu esenţe aromatice.

- Trebuie însă **consultat** în tot acest timp un **medic**, iar iniţial, când s-a declanşat boala, **de chemat urgenţa**.

PROSTATISM

Prostata este o glandă specifică bărbaţilor, amplasată înainte de vezica urinară, sub osul pubian şi este traversată, central, de prima parte a uretrei. Are rolul de-a amesteca, în spermă, lichidul ei de secreţie, lubrefiind mucoasa uretrală şi înlesnind astfel ejacularea. Bolile prostatei pot fi: abcesul de prostată, adenomul de prostată, prostatita sau inflamaţia prostatei. Simptomele specifice sunt: senzaţii de urinare, dureri în timpul urinării, usturimi în zona rectală şi sau anală.

Abcesul de prostată este provocat de un microb ce ajunge pe cale hematogenă, germenii provin de la infecţii

serioase cum ar fi: amigdalita pultacee, furunculoza, infecţii ale măduvei.

Adenomul de prostată, afecţiune tipică vârstnicilor peste 60 de ani, se caracterizează prin apariţia unei tumori benigne, datorată modificărilor hormonale care conduce la o strâmptorare până la închiderea totală a lumenului uretrei.

Inflamaţia de prostată (prostatita) apare la bărbaţii între 20 şi 40 de ani. Cauza este o infecţie bacteriană intestinală, microbii putând ajunge prin uretră în prostată sau de la o blenoragie mai veche.

- **Cataplasme cu argilă,** reci, o dată sau de două ori pe zi, lăsate două până la trei ore.
- Alternativ, **aplicaţii de frunze de varză.**

PUROI GINGIVAL

Pentru tratament vezi ARTRITA DENTARĂ

RAHITISM

Boală a sistemului osos, în care nu se poate depozita suficient fosfat şi carbonat de calciu, astfel că oasele rămân moi şi osificaţia întârzie. Apare mai ales în urma alimentaţiei artificiale a sugarului în primii doi ani ai copilăriei şi se datorează lipsei de vitamina D din hrană, mai rar lipsei de fosfor sau de calciu. Se observă la toate oasele: oasele craniene rămân moi şi se pot deforma, dinţii întârzie să apară şi nu sunt regulaţi, toracele se strâmptează, coloana vertebrală se curbează, oasele membrelor inferioare se îndoaie din cauza greutăţii corpului (spre

interior, picioare X, spre exterior, picioare Y). Rahitismul poate fi însoţit şi de alte tulburări metabolice cum ar fi constipaţie sau diaree, hepato- şi splenomegalie, anemie etc. Copilul este trist, palid şi rămâne mult în urmă cu întreaga dezvoltare. Rahitismul nu apare dacă din alimentaţia gravidei şi mamei nu lipseşte vitamina D.

Pentru tratament vezi OBOSEALĂ GENERALĂ.

RĂNI (şi: **muşcături**)

Apar la nivelul ţesuturilor organismului în urma acţiunii unor factori mecanici (în special obiecte tăioase) care, după natura lor, pot fi: tăiate, înţepate, împuşcate, muşcate, zdrobite, penetrante, transfigurate (care străbat o regiune sau un organ de la un capăt la altul) etc. Necesită tratament urgent de oprire a hemoragiei şi combatere a infecţiei.

- **Cataplasme cu argilă,** reci, lăsate una-două ore şi schimbate de două-trei ori, zilnic.
- **Spălături** cu apă sărată.
- **Comprese cu apă argiloasă** după spălătură.

RĂNI INFECTATE (de tipul: **răni gangrenoase, necroze, ulceraţii, ulcere varicoase**)

- **Cataplasme cu argilă,** groase. Se lasă în jur de o oră. Se schimbă mai devreme dacă apar dureri ori senzaţia de căldură insuportabilă (ca o arsură). Se repetă procedura de şase până la opt ori pe zi.
- **Pansament umed cu un decoct de pătlagină:** 40 g de frunze, la un litru de apă, fierte până când apa scade la jumătate. Se pune noaptea.

• **Pansament umed cu o soluție diluată de esențe aromatice,** special alese. Se lasă toată noaptea.

ATENȚIE: la începutul tratamentului se va remarca o agravare aparentă a rănii (întinderea ei ori a ulcerației) datorată eliminării țesuturilor moarte.

REUMATISM

Boală produsă la alergia organismului la infecția cu streptococ hemolitic, caracterizată prin inflamația țesutului conjunctiv din întregul organism, dar în special din articulații, inimă și vase. Infecția streptococică se localizează de obicei în faringe (amigdale), mai rar în alte focare (granulom dentar) de unde toxinele microbului difuzează în restul organismului, producând accese repetate de reumatism. Acestea se caracterizează prin febră, dureri articulare cu umflarea articulațiilor, la copii dau forme grave provocând leziuni cardiace.

Pentru tratament vezi DURERI REUMATISMALE.

RINICHI BOLNAVI (de tipul: **nefrite, colici nefritice, litiază renală, albuminurie**)

Organe simetrice, situate în cavitatea abdominală, în care se face curățirea sângelui de produșii catabolismului și cei toxici, pe seama cărora se formează urina. Au formă de bob de fasole cu lungimea de 12 cm, lărgimea de 7 cm și grosimea de 3 cm și cu greutatea de 120 g fiecare. În hil se găsește artera renală (din aortă) și vena renală (duce la cava inferioară) cât și bazinetul ce se continuă spre vezica urinară cu câte un ureter. Este un organ foarte complex, având ca unitate structurală și funcțională nefronul;

filtrează ureea, acidul uric, sărurile etc. din sânge, concentrându-le în mod selectiv în urină (din 135 litri de filtrat glomerular rezultă numai 1,5 l urină pe zi). Funcția rinichiului se explorează în primul rând prin analiza urinei (microscopică, chimică, culoare, ritm, cantitate).

• **Argilă pe gură:** o linguriță de argilă la un pahar de apă, zilnic, timp de 10 la 20 de zile.

• **Cataplasme de argilă,** reci, o dată sau de două ori zilnic, lăsate două până la trei ore.

• Alternativ, **aplicații de frunze de varză,** o dată sau de două ori pe zi, ținute câte două trei ore.

SALPINGITE

Inflamația trompelor, care se extinde de cele mai multe ori și asupra ovarului (anexită), unilateral sau bilateral. Este produsă de microbi (strepto-, stafilo-, gonococi) care ajung în ele mai ales pe cale ascendentă, după un avort, naștere, sau descendentă, pe cale hematogenă, odată cu bacilul tuberculozei sau coli. Faza acută durează una-două săptămâni, este caracterizată prin dureri în partea inferioară a abdomenului, febră, menstruații prelungite. Poate duce până la acumulări de puroi în trompe și revărsarea acestuia în cavitatea peritonială (peritonită). Faza cronică are ca urmare astuparea trompei și duce la sterilitate sau la sarcină extrauterină.

Pentru tratament vezi METRITE.

SINUZITE

Imflamație a sinusurilor osoase ale feței, acută sau cronică, ce poate apărea după o rinită, o gripă, după boli în

piscine. Cele acute sunt caracterizate prin dureri ce iradiază în diverse direcții, paroxistice, rareori localizate la un singur sinus și scurgere nazală purulentă. Formele cronice pot apărea brusc și sunt caracterizate prin: scurgere nazală purulentă, faringită, tuse, laringită, bronșită, dureri, astenie intelectuală, lipsa sau modificarea mirosului, febră mică, permanentă.

- **Apă argiloasă,** trasă pe nas: o linguriță de argilă la o cană de apă, preparată cu 24 de ore înainte. Procedura se face de două-trei ori zilnic și se trage apă de mai multe ori la rând pe aceeași nară.
- **Inhalații cu un amestec de uleiuri aromatice:** eucalipt, cimbru, pin, levănțică.
- La nevoie, **cataplasme cu argilă** aplicate pe aripile nasului și pe frunte.

SPASME

Tulburare de tonus muscular în sensul unei exagerări, care are un debut brusc și cuprinde musculatura involuntar. Exemple: spasmul laringian (tulburări de vorbire și de respirație); spasmul esofagian (tulburări ale tranzitului bolului alimentar); spasmul orbicular (tulburări de închidere sau deschidere a pleoapelor).

Pentru tratament vezi AFECȚIUNI NERVOASE.

TICURI

Act impulsiv, o adevărată mișcare parazită, spamodică, stereotipă. Cu ajutorul voinței persoana reușește să

blocheze apariția ticului, pentru un timp limitat, după care însă urmează o adevărată declanșare în cascadă. Deobicei în stări tensionale, emoții, ticul se accentuează și dispare în somn. Cele mai obișnuite ticuri sunt cele ale clipitului, raclarea glotei, mușcarea buzei etc. Apariția ticului este de multe ori precedată de factori stressanți sau toxici-infecțioși.

Pentru tratament vezi AFECȚIUNI NERVOASE.

TUBERCULOZĂ

Boală infecto-contagioasă, cronică, produsă de bacilul tuberculos (bacilul lui Koch). Infectarea se face pe cale respiratorie (inhalarea aerului conținând bacili tuberculoși răspândiți de bolnav) și mai rar digestivă (prin lapte), de obicei în copilărie. Infectarea organismului cu tuberculoză se traduce însă prin instalarea alergiei tuberculoase, ce poate fi pusă în evidență prin executarea intradermoreacției la tuberculină, care devine pozitivă. La copiii subalimentați sau debilitați de boli infecțioase, ca rujeola sau tusea convulsivă, perioada primară de infecție poate fi urmată de complicații foarte grave care sunt urmarea răspândirii infecției tuberculoase pe cale sanguină. Cele mai importante complicații postprimare sunt septicemia tuberculoasă cu distrugeri extinse ale plămânului. Evoluția rapidă (în câteva săptămâni) a acestor complicații le-a justificat numele de tuberculoze galopante: ele apar la adolescenții și adulții lipsiți de rezistență la infecția tuberculoasă.

Cea mai răspândită formă de tuberculoză este cea întâlnită la adolescenții sau tinerii care s-au vindecat de

infecţia primară, dar s-au infectat din nou (suprainfecţie) în condiţiile unui organism debilitat. Această formă evoluează cronic la nivelul plămânului (ftizie pulmonară). Ea începe cu apariţia unui infiltrat precoce situat de obicei spre vârful plămânilor, care, netratat, se excavează, dând naştere unei caverne, de unde infecţia se răspândeşte în restul plămânilor, cu apariţia de noi leziuni (tuberculi, noduli) care se transformă în alte caverne, putând duce la distrugerea celei mai mari părţi din plămân. Urmări mai puţin grave ale răspândiri bacilului tuberculos în organism sunt leziunile tuberculoase localizate în diferite organe: meningita tuberculoasă, tuberculozele osteoarticulară, renală, intestinală, ganglionară, testicului sau trompelor etc.

Pentru tratament vezi PLEUREZIE.

TUMORI

Umflătură sau excrescenţă ce poate apărea la nivelul oricărui ţesut sau organ şi fiind urmarea unei înmulţiri celulare care nu mai ţine seama de necesităţile şi controlul organismului. După natura lor tumorile sunt benigne, care seamănă cu ţesuturile din care au plecat, cresc încet, nu invadează ţesuturile înconjurătoare, de care sunt separate printr-o capsulă, nu produc metastaze şi nu recidivează dacă sunt îndepărtate chirurgical, şi maligne, care nu seamănă cu ţesuturile învecinate, recidivează şi produc metastaze. Tumorile benigne, cele mai obişnuite, sunt: papilomul, polipul, adenomul, fibromul, angiomul, neuromul şi neurinomul, iar din tumorile maligne: carcinomul şi sacromul.

1. De reţinut că, deseori, **cancerul** este o afecţiune generală, **tumora malignă** nefiind decât o manifestare locală a sa. Ca urmare este deosebit de important tratamentul general şi alimentaţia naturistă, ecologică, adecvată. **Consultul medical de specialitate** este obligatoriu. Dar se pot face aplicaţii locale cu argilă.

INIŢIAL

- **Cataplasme cu argilă,** subţiri (0,2 cm), pe tumoră, o dată pe zi, lăsată una până la două ore.
- **Cataplasmă cu argilă** pusă imediat sub ombilic şi lăsată timp de două ore.

DUPĂ O SĂPTĂMÂNĂ

- Două **cataplasme cu argilă,** una pe tumoră şi una la partea inferioară a abdomenului, puse simultan şi lăsate două până la trei ore.

DUPĂ ÎNCĂ O SĂPTĂMÂNĂ

- Două **cataplasme cu argilă,** groase (2 cm) puse zilnic, pe tumoră, ţinute tot două-trei ore.
- Se continuă şi aplicarea **cataplasmelor pe pântece.**

DE REŢINUT : Durata aplicării procedurilor nu este limitată la un timp anume, în care tumora ar trebui să dispară şi cancerul să se vindece. Metoda nu pare a fi miraculoasă. Poate fi încercată. Nu se poate spune ce rezultate are cert.

2. **Tumori benigne**

- **Cataplasme cu argilă,** o dată ori de două ori zilnic, lăsate trei ore.

DE REŢINUT: nici în acest caz rezultatele nu sunt miraculoase.

TUSE

Este o expirație forțată, violentă, explozivă. Timpii actului tusei sunt: inspirare rapidă și profundă a aerului, creșterea în volum și tensionare a coșului pieptului, contractarea mușchilor expiratori, închiderea spontană a glotei și apoi deschiderea ei brusc pentru a lăsa să treacă rapid curentul de aer expirat.

Este un act reflex ce pornește din numeroasele zone tusigene (ureche, faringe, laringe, mucoasa traheobronhică, pleură, plămân) care, excitate, trimit impulsuri pe căile centripete ale ramurilor nervului pneumogastric până la centrul tusei din bulbul rahidian; de aici, răspunsul la stimuli se întoarce pe căile centrifuge ale nervilor rahidieni, ajunge la mușchii abdominali, le comandă să se contracte brusc și această contracție provoacă tusea.

Tusea este un simptom de o deosebită importanță: ea poate fi seacă, uscată, neproductivă în afecțiunile pleurale, fiind obositoare și provocând insomnie; dar poate fi grasă, productivă, recunoscută ușor după tonalitatea pe care o are chiar și la bolnavii ce nu știu să expectoreze și, în acest caz, ea constituie un reflex de apărare împotriva umplerii, încărcării, căilor respiratorii de secreții patologice; poate fi aspră, dură, ca în laringite; bitonală, auzindu-se simultan două sunete, unul grav și unul ascuțit, ca în paralizia nervilor laringieni; în chinte, în reprize, ca tusea convulsivă; poate fi atât de puternică încât să provoace reflexul de vomă.

Pentru tratament vezi ASTM.

ULCERAȚII

Pierdere de substanță la nivelul pielii sau al mucoaselor, urmare a acțiunii unor factori inflamatori sau a unor tulburări trofice.

Pentru tratament vezi RĂNI INFECTATE.

ULCERE VARICOASE

Boala este cunoscută sub numele popular de „picior deschis". Este o ulcerație cronică ce apare la picior, care nu se vindecă, este mereu „umedă" și foarte dureroasă. Din zona ulceroasă cad mereu bucăți de carne macerată. Se localizează preferențial pe terenul varicos. Ulcerațiile rotunde ca formă le întâlnim pe partea inferioară a gleznelor. Cauzele sunt tulburările circulatorii venoase, moștenite și datorate unor dezechilibrări metabolice, statului în picioare, constipației, îmbrăcămintei neadecvate. Vulnerabile sunt persoanele cu varice. Cum se ajunge la acest stadiu: datorită tulburărilor circulației venoase, rămân resturi de substanțe pe pereții vaselor, pielea se inflamează, apare așa-zisa dermatită de blocaj. Bacteriile sau ciupercile pot acționa în voie. Cea mai mică rănire locală duce la degradarea țesuturilor, apar eczeme umede, ulcerații și sângerări. Organismul încearcă să lupte prin multiplicarea numărului de leucocite, dar dizolvarea ulcerațiilor este foarte rară.

Pentru tratament vezi RĂNI INFECTATE.

ULCER GASTRIC (și: aerofagie, gastrită)

- **Cataplasme cu argilă** puse zilnic, pe regiunea epigastrică (în capul pieptului), între mese: se aplică le

două ore după masă şi se scot cu o oră înainte de masa următoare.

- **Argilă pe cale bucală:** o jumătate de linguriţă într-o jumătate de pahar cu apă, luată cu o jumătate de oră înainte de masă.

VARICE

Sunt dilatări ale venelor, vizibile sub piele, în special la gambe, având culoare albăstruie. Grosimea lor ajunge uneori la acea a unui deget. Apar şi dureri sub formă de înţepături sau arsuri ce radiază până jos, în laba piciorului. Cauza o constituie o transvazare a sângelui prin pereţii venelor de suprafaţă. Sângele, care s-a coagulat, apasă asupra pereţilor foarte subţiri ai acestora, le dilată şi iese sub piele. Tulburările de metabolism, desfăşurarea activităţilor stând în picioare, îmbrăcămintea foarte strânsă pe corp, precum şi obezitatea, stimulează apariţia „pachetelor" de varice. Pot să apară complicaţii: inflamaţii ale venelor, tromboză, ulceraţii la picioare. De asemenea se poate acumula apă în piciorul respectiv (edeme). Cine suferă de varice este bine să ţină picioarele cât mai mult timp ridicate. Cei în cauză pot să poarte bandaje elastice sau ciorapi speciali.

Pentru tratament vezi PICIOARE BOLNAVE.

VÂNĂTĂI

Pentru tratament vezi CONTUZII.

VERUCI (şi: nevi, papiloame)

Excrescenţe rotunde sau ovale la nivelul pielii, acoperite de un tegument mai îngroşat, putând fi solitare sau mai multe la un loc. La nivelul mâinii pot fi multipli şi sunt consideraţi de natură virotică, foarte contagioşi. Se mai pot localiza pe talpă, pe organele genitale, în jurul anusului. Apar, datorită lipsei de igienă şi contactului cu persoanele care au negi.

- **Argilă** pusă direct pe formaţiunea dermatologică şi lăsată acolo cam două ore. Se repetă manevra de câteva ori zilnic.

Tratamentul este de foarte lungă durată şi, de multe ori poate fi ineficient.

- Este obligatoriu **un consult medical.**

VEZICĂ URINARĂ BOLNAVĂ (şi: cistită)

Rezervor al urinii, situată în etajul inferior al cavităţii abdominale. Peretele ei este format din mucoasă, submucoasă, musculoasa şi adventiţia peritonială. În vezica urinară se deschid cele două uretre, venind de la rinichi, iar urina acumulată este evacuată prin canalul uretrei. Urinarea (micţiunea) este un act voluntar, se face când vezica urinară este plină. Inflamaţia ei se numeşte cistită, care poate fi acută, cronică, nespecifică (datorită microbilor banali, strepto-stafilo-gonococi, bacilul coli) sau specifică, dată de bacilul tuberculozei. Tumorile vezicii urinare pot fi benigne – papiloame sau maligne – carcinomul. Prezenţa calculilor urinari poate provoca staza urinară şi cistită. Incontinenţa urinară, ce apare uneori la copii, este o boală a

sistemului nervos, care reglează funcţiunea sfincterului vezical.

• Două **cataplasme cu argilă** pe zi, lăsate două până la patru ore fiecare, dacă nu apare senzaţia de rece sau orice altă manifestare de rău. Ele se vor aplica între mese, la distanţă de ele şi niciodată în timpul ciclului menstrual.

VEZICULĂ BILIARĂ

Organ cavitar cu formă de pară în care se acumulează produsul ficatului – bila. Aceasta se varsă, în timpul digestiei din canalul cistic şi coledoc în duoden. În vezica biliară produsul acumulat suferă modificări: prin absorbţia de apă se concentrează, îmbogăţindu-se în colesterol, care în cazuri patologice poate precipita, trasformându-se în calculi biliari.

Pentru tratament vezi FICAT.

VIERMI INTESTINALI

Cei mai frecvenţi viermi intestinali la om sunt: tenia (panglica), limbricii şi oxiurii.

Tenia. Este un vierme lat, cu corpul alcătuit din segmente numite proglote. Se dezvoltă în intestinul omului, unde poate atinge lungimi de mai mulţi metri. În corpul omenesc ajunge prin consumul de carne de vită, insuficient friptă sau fiartă. Pentru a înţelege evoluţia parazitozei, trebuie să cunoaştem „ciclul" de dezvoltare al teniei. Cel infectat, adult sau copil, elimină proglote pline cu ouăle parazitului. Când fecalele ajung, ca îngrăşăminte, în păşuni, fâneţuri, livezi, vitele care pasc pot înghiţi ouă de tenie. Aşa apar în muşchii bovinelor embrionii viermelui. Omul,

la rândul său consumând carnea de vită fără a o frige, fierbe sau afuma corespunzător, este contaminat şi el. Parazitul se fixează, prin capul său ca o ventuză, pe peretele intestinului şi va prelua hrana din intestinul „găzduitorului" său. Cel bolnav va suferi o serie de afecţiuni: scaun neregulat, lipsa poftei de mâncare, stare de oboseală, anemie. Proglotele de dimensiuni mari ale teniei, în care se găsesc ouăle, se desprind din timp în timp şi ajung prin fecale, afară din corpul omenesc. Cu aceasta ciclul se reia.

Limbricii. Infecţia cu aceşti viermi, ce seamănă, la formă, cu râmele şi care ating lungimi de 15-40 cm, apare datorită consumului de fructe şi legume nespălate, infestate cu ouăle paraziţilor. Cei ce au limbrici acuză dureri abdominale, au vărsături, putând face, în situaţii grave, chiar ocluzie intestinală (când viermmi fac un ghem într-o ansă intestinală) sau icter, când pătrund în căile biliare. Îndepărtarea limbricilor se obţine printr-o cură specială de tratament.

Oxiurii. Sunt tot viermi cilindrici, foarte mici, care se dezvoltă în intestinul subţire al omului şi ies din el prin anus, odată ajunşi la maturitate. În acest moment produc, celui infestat, mâncărimi şi iritaţii puternice ale regiunii anale. Bolnavul se scarpină, nu se spală şi, ducând mâna la gură, se reinfestează. Respectarea igienii prin spălarea mâinilor după fiecare scaun şi înainte de fiecare masă, este obligatorie.

Pentru tratament vezi CONSTIPAŢIE.